

Kuntasektorin työvoimakustannukset

Labour Costs in Local Government
1990

Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical
Office of Finland

Tutkimuksia 194
Undersökningar
Studies

Kuntasektorin työvoimakustannukset

Labour Costs in Local Government
1990

Kesäkuu 1992

Tiedustelut - Förfrågningar:

Pekka Haapala
Seppo Kouvonen
(90) 17 341

Kansikuva: Lasse Lakanen

Helsinki 1992

ALKUSANAT

Tutkimus kuntasektorin työvoimakustannuksista vuodelta 1990 on tehty Tilastokeskuksen ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen yhteistyönä. Tutkimuksessa on selvitetty ensimmäisen kerran kattavasti kuntien ja kuntainliittojen työvoimakustannuksien määrää ja rakennetta.

Tilastokeskus tekee tilastoja kuntasektorin kuukausipalkkaisen ja tuntipalkkaisen henkilöstön palkoista säännöllisesti, kuukausipalkkaisista vuosittain ja tuntipalkkaisista neljä kertaa vuodessa. Palkkatilastot eivät kuitenkaan kata kuin osan työvoimakustannuksista.

Tutkimuksen suunnitteluun ja toteutukseen ovat erityisesti osallistuneet Tilastokeskuksessa ja Kunnallisessa työmarkkinalaitoksessa seuraavat henkilöt: Leena Haanpää, Pekka Haapala, Margareta Heiskanen, Pekka Hemmilä, Anne Hotti, Jarmo Hyrkkö ja Seppo Kouvonen.

Tutkimukseen vastaaminen on aiheuttanut kunnissa ja kuntainliitoissa runsaasti työtä. Kiitämme tiedusteluun osallistuneita, erityisesti kuntien palkanlaskijoita.

KUNTASEKTORIN TYÖVOIMAKUSTANNUKSET 1990

<i>SISÄLLYS</i>	<i>Sivu</i>
Alkusanat	3
1. Johdanto	6
2. Tutkimuksen tarkoitus	7
3. Tutkimusaineisto	8
3.1. Tutkimuksen toteutus	8
3.2. Saadut vastaukset	8
3.3. Aineiston käsittely	10
4. Työvoimakustannusten käsitteet	12
4.1. Työvoimakustannuserät	12
4.2. Tehdyn työajan palkat	13
4.3. Välilliset palkat	15
4.3.1. Vuosiloma, lomarahaa, säteilyloma	16
4.3.2. Vapaapäiväpalkat	17
4.3.3. Työkyvyttömyysajan palkat	18
4.3.4. Palkkakustannukset koulutuksessa olosta ja opiskelusta	20
4.3.5. Osallistumisjärjestelmiin käytetyn ajan palkat	20
4.3.6. Palkat muista poissaoloista	22
4.4. Sosiaaliturvan kustannukset	23
4.5. Muut välilliset työvoimakustannukset	26
5. Kuntasektorin henkilöstö	27
6. Työvoimakustannukset kuntasektorilla vuonna 1990	29
6.1. Työvoimakustannusten rakenne	29
6.2. Työvoimakustannukset alueittain	29
6.3. Työvoimakustannukset palkkausmuodon mukaan	30
6.4. Välilliset palkat kuntasektorilla	31
6.4.1. Lomarahaa	31
6.4.2. Loma-ajan palkka	31
6.4.3. Lapsen syntymä ja hoito	32
6.4.4. Sairausajan ja tapaturma-ajan palkat	32
6.4.5. Koulutusajan palkka	32
6.4.6. Muut välilliset palkat	32
6.5. Sosiaaliturva	33
6.5.1. Sosiaaliturvamaksut	33
6.5.2. Eläkevakuutusmaksut	33
6.5.3. Kuntien maksamat eläkkeet	33
6.5.4. Muut vakuutukset	34
6.6. Muut välilliset työvoimakustannukset	34
7. Työvoimakustannukset sektoreittain	35
8. Yhteenveto	38
9. Sammandrag	39

Taulukot:	Sivu
4. Työvoimakustannukset vuonna 1990 milj.markka	40
5. Työvoimakustannusten osuus palkkasummasta vuonna 1990	41
6. Työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista vuonna 1990	42
7. Välillisten palkkojen osuus tehdyn työajan palkoista palkkausmuodon mukaan	43
8. Kuntien palkkasumma asukasta kohti hallinnonaloittain, mk (ilman kuntainliittoja)	44
9. Välillisten palkkojen osuus palkkasummasta hallinnonalan ja kuntainliittotyypin mukaan	45
10. Kuntien työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkasta (%) suuralueen mukaan	46
11. Kuntien työvoimakustannusten osuus tehdyt työajan palkasta (%) läänin mukaan	47
12. Kuntien työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkasta (%) kuntakoon mukaan	48
13. Valtion ja kuntien työvoimakustannusten rakenteen vertailu: (% palkkasummasta)	49

Liitteet: Tiedustelulomake
KT:n yleiskirje B 2/1991

1. JOHDANTO

Joka neljäs suomalainen työllinen palkansaaaja on kuntasektorin palveluksessa. Kahdessa-kymmenessä vuodessa osuus on yli kaksinkertaistunut.

Kuntasektorin henkilöstön tuottamat palvelut koskettavat jokaista ja lähes kaikki osallistuvat niiden rahoittamiseen. Kuntien käyttömenoista palkkojen osuus on runsas kolmannes. Tämän tutkimuksen mukaan kuntasektorin palkkasumma vuonna 1990 oli 46 000 milj. markkaa ja työvoimakustannukset yhteensä 60 000 milj. markkaa. Jokainen suomalainen osallistui kustannuksiin keskimäärin 12 000 markalla vuodessa.

Kuntasektorin henkilöstön määrän kasvu liittyy hyvinvointivaltion rakentamiseen. Siihen on vaikuttanut kuntien tehtävien lisääntyminen mm. terveydenhoidossa ja koulutuksessa. Merkittävä osa kuntien palkkauskustannuksista on katettu valtionavuin. Henkilöstön määrän kasvattaminen ei ole siten luonut täysimääräisesti painetta veroäyrin hintaan. Palkkausmenojen kehittymistä on säädelty keskitetyllä työ- ja virkaehtosopimusjärjestelmällä.

Monenlaisia muutoksia on tapahtumassa. Valtionosuusuudistus asettaa kunnat entistä suurempaa kustannustietoisuutta edellyttävään tilanteeseen. Myös työ- ja virkaehtosopimusjärjestelmän muutokset kasvattavat paikallistason päätösmahdollisuuksia. Kuntien tulojen kasvun pysähtyminen ja verotulojen aleneminen talouden taantuman johdosta korostaa tarvetta hallita kustannuskehitystä uudella tavalla.

Muuttuvissa oloissa on entistä tärkeämpää tietää, mitä kustannuksia työvoiman käytöstä kuntatyönantajalle aiheutuu.

2. TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Kunnallisen työmarkkinalaitos ja Tilastokeskus solmivat tutkimusyhteistyösopimuksen kuntasektorin työvoimakustannusten määrän ja rakenteen selvittämiseksi vuodelta 1990. Tutkimus on ensimmäinen koko kuntasektorin työvoimakustannuksia koskeva selvitys Suomessa. Vastaavia selvityksiä on tehty teollisuudesta vuodesta 1946 ja valtionhallinnosta vuodesta 1968 alkaen. Kuntasektorilla on toistaiseksi ollut tilastotietoa lähinnä välittömistä palkkakustannuksista.

Tuoreimmat tiedot teollisuuden työvoimakustannuksista ovat vuodelta 1988 (Pentti Jonninen: Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuonna 1988. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA, B61). Valtiosektorin työvoimakustannuksia on selvitetty viimeksi vuodelta 1990 (Valtiohallinnon työvoimakustannukset 1990, Valtion työmarkkinalaitoksen julkaisuja 17).

Kansainvälisen työjärjestön ILO:n työtilastoja koskevan yleisopimuksen (160/1985) mukaan jäsenmaiden tulee laatia työvoimakustannuksista keskeiset toimialat kattavia tilastoja. Suomi on hyväksyessään ILO:n yleisopimuksen joutunut jättämään varauksen työvoimakustannusten tilastoinnin osalta.

Euroopan Yhteisöjen piirissä on tehty säädöspohjaisesti työvoimakustannustutkimuksia vuodesta 1966 alkaen. Seuraava tutkimusajankohta on vuosi 1992. Tutkimuksia on tehty 3-4 vuoden välein ja ne ovat keskittyneet teollisuuden työvoimakustannuksiin. EY:n tilastotöimiston (EUROSTAT) suunnitelmissa on työvoimakustannustutkimuksien laajentaminen myös palvelualoille ja julkiselle sektorille.

Virka- ja työehtosopimuksia tehtäessä tarvitaan tietoa eri työvoimakustannuseristä. Ilman tällaista tietoa ei sopimusmuutoksien kustannusvaikutuksia voida arvioida riittävällä tarkkuudella. Työvoimakustannustutkimus antaa tietoa myös vuosityöajan käytöstä kuntasektorilla - mikä on tehdyn työajan osuus, kuinka paljon erilaisia työstä poissaoloja.

3. TUTKIMUSAINEISTO

3.1 Tutkimuksen toteutus

Työvoimakustannustutkimus koskee kuntien ja kuntainliittojen vuoden 1990 kaikkia välittömiä ja välillisiä työvoimakustannuksia.

Tiedustelua suunniteltaessa käytettiin hyväksi aiemmin Suomessa tehtyjä teollisuuden ja valtion työvoimakustannustutkimuksia, EY:n tutkimuksia ja kansainsäntvälisen työjärjestön ILO:n työvoimakustannusten luokittelua. Tutkimusta suunnitelmassa oli mukana Helsingin kaupungin, Kuntien eläkevakuutuksen ja kuntasektorin keskujärjestöjen edustajista koottu asiantuntijaryhmä. Lisäksi oltiin yhteudessa eräisiin kuntiin ja kuntien käyttämiin atk-palveluyrityksiin.

Elokuussa 1990 järjestettiin koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, joihin kutsuttiin edustajia 166 kunnasta ja kuntainliitosta sekä useista atk-palveluyrityksistä, joiden palkanlaskenta- ja henkilöstöhallintojärjestelmiä kunnissa on käytössä. Mukana oli kaikki suurimmat kunnat ja kuntainliitot ja joka kymmenes sellainen kunta tai kuntainliitto, jonka palveluksessa oli alle 600 kokoaikaista kuukausipalkkaista palkansaajaa.

Menettelyä, johon osallistui noin 100 kunnan edustajat, pyrittiin parantamaan vastausten luotettavuutta ja selvittämään tiedonantomahdollisuuksia. Saatujen vastausten perusteella on pääteltävissä, ettei tilaisuuksilla ollut oleellista vaikutusta vastauksiin. Tilaisuuksissa saadun palautteen perusteella muotoiltiin lopullinen tiedustelulomake.

Tutkimuksesta kerrottiin kunnille ja kuntainliitoille alustavasti työmarkkinalaitoksen yleiskirjeillä toukokuussa ja syyskuussa 1990. Lopullinen tiedustelulomake täyttöohjeineen lähetettiin työmarkkinalaitoksen yleiskirjeenä kaikkiin kuntiin ja kuntainliittoihin helmikuussa 1991. Ruotsinkieliset kuntayksiköt saivat ruotsinkielisen tiedustelulomakkeen.

3.2 Saadut vastaukset

Tutkimuksen tietosisältö oli poikkeuksellisen laaja. Kuntien vastaamismahdollisuudet vaihtelivat huomattavasti henkilöstöhallintojärjestelmästä riippuen. Monissa kunnissa palkanlaskenta ja laskentatoimi eivät tuota kaikkea tutkimuksessa selvitettyä tietoa. Vaikka monissa kunnissa panostettiin huomattavasti tiedusteluun vastaamiseen, perusaineiston laatu jäi puutteelliseksi sekä vastaamatta jättämisestä että puutteellisista vastauksista johtuen.

Tiedusteluun vastasi 246 kuntaa ja 263 kuntainliittoa. Osa vastauksista oli niin puutteellista, että niitä ei voitu käyttää ja lopulliseen perusaineistoon hyväksyttiin 235 kuntaa ja 262 kuntainliiton tiedot. Vastaukset kattavat 51,1% kunnista ja 70,4 % kuntainliitoista. Vastaamatta jättäneet kunnat/kuntainliitot ovat keskimäärin pienempiä, minkä vuoksi tutkimuksen perusaineisto kattaa kunnista 73,8% ja kuntainliitoista 83,2 % palkkasummasta.

Taulukko 1. Työvoimakustannustutkimuksen peittävyys lääneittäin ja laitoslajityypeittäin

a) Kunnat

Lääni	Kuntien lukumäärä	Vastaneiden lukumäärä	Peittävyys-%	Palkkasumma yhteensä 1)1)	Vastaneiden palkkasumma 1)	Peittävyys-%
KOKO MAA	460	235	51,09	34913505	25770549	73,81
Uudenmaan lääni	39	22	56,41	9111936	8253370	90,58
Turun ja Porin lääni	95	52	54,74	4829644	3541745	73,33
Hämeen lääni	48	24	50,00	4508891	3334867	73,96
Kymen lääni	27	21	77,78	2232882	1937571	86,77
Mikkelin lääni	29	19	65,52	1247556	738015	59,16
Pohjois-Karjalan lääni	19	7	36,84	1345914	7556759	56,23
Kuopion lääni	24	14	58,33	1841343	1493374	81,10
Keski-Suomen lääni	32	21	65,65	1612228	1137483	70,55
Vaasan lääni	57	27	47,37	2840286	1435466	50,54
Oulun lääni	52	17	32,69	3399492	1897622	55,82
Lapin lääni	22	11	50,00	1825333	1244277	68,17
Ahvenanmaan maakunta	16	0	0,00	118000	0	0,00

b) Kuntainliitot

Laitoslaji	Kuntien lukumäärä	Vastaneiden lukumäärä	Peittävyys-%	Palkkasumma yhteensä 1)	Vastaneiden palkkasumma 1)	Peittävyys-%
KAIKKI KUNTAINLIITOT	372	262	70,43	12224488	10173974	83,23
Sairaanhoidopiiri-kl.	74	56	75,68	7697789	6847593	88,96
Kansanterveysyön kl.	107	80	74,77	2499883	1873759	74,95
Kunnallis- ja vanhainkoti -kl.	25	18	72,00	93578	65082	69,55
Kasvatus- ja perheneuvonta-kl.	36	30	83,33	750398	576778	76,86
Ammattillisen koulutuksen kl.	64	48	75,00	895018	698227	78,01
Muut kuntainliitot	66	30	45,45	287823	112536	39,10

1) Lähde: Kuntien taloustilasto vuonna 1990

3.3. Aineiston käsittely

Perusaineiston laatua on tietojen käsittelyvaiheessa parannettu seuraavasti:

a) Karhukirjein ja täydennyskyselyin. Vastaamatta jättäneille kunnille/kuntainliitoille lähetettiin yksi karhukirje. Lähes joka toiselle vastanneelle tehtiin täydennyskysely vastauksissa esiintyneiden puutteiden takia.

b) Täydentämällä perustietoja Kuntien eläkevakuutukselta seuraavien kustannuserien osalta: eläkevakuutusmaksut, ylimääräiset varhaiseläkemaksut ja maksut taloudellisesta tuesta. Kaksi ensiksi mainittua tietoa korvasivat kuntien ilmoittaman tiedon. Viimeksi mainittu vietiin työvoimakustannusaineistoon vain siltä osin kuin sen arvo ylitti kuntien ilmoittaman muiden vakuutusmaksujen yhteismäärän.

c) Laskemalla puuttuvat kustannuserät kuntien ilmoittamien lukumäärätietojen perusteella. Kustannuserät laskettiin kunnittain/kuntainliitoittain ja hallinnonaloittain. Ansiotiedot saatiin kuntien palkkatilastojen aineistoista.

d) Korvaamalla saatujen vastausten puuttuvat tiedot ao. ositteen palkkasumman perusteella lasketulla keskiarvolla. Kuntien aineisto jaettiin tätä varten kymmeneen ryhmään kuntakoon ja suuralueen mukaan ja kuntainliitot kuuteen ryhmään laitoslajin mukaan.

Imputointi tehtiin erikseen kuukausipalkkaisille ja tuntipalkkaisille sekä hallinnonaloittain seuraaville välillisille palkkaerille: loma-ajan palkka, lomakorvaus, lomaraha, sairasajan palkka. Kunta/kuntainliittotasolla arvioitiin muiden työvoimakustannusten erät, joiden osalta tiedon puuttuminen voitiin tulkita virheeksi.

e) Arvioimalla opettajien loma-ajan palkkojen määrät. Kuntien palveluksessa olevien opettajien loma-ajan palkkaa koskevat tiedot osoittautuivat niin alipeittäviksi, että kerättyjen tietojen käytöstä luovuttiin. Opettajien loma-ajan palkat on tutkimuksessa arvioitu kaksi kertaa lomarahan suuruiseksi.

Kuntien välillisistä palkoista perustuu puuttuvien tietojen laskennan ja opettajien palkan arvioinnin jälkeen 77 % kuntien omiin ilmoituksiin.

f) Katokorjauksella. Vastaamatta jättäneiden kuntien/kuntainliittojen kustannustiedot estimoitiin ositteittain kuntien taloustilaston palkkasummatiedoista johdettujen korjauskertoimien avulla. Kaikissa kunnissa välillisten työvoimakustannusten osuus arvioitiin hieman pienemmäksi kuin vastanneissa kunnissa.

Taulukko 2. Työvoimakustannustutkimuksen peittävyys ja katokorjauskertoimet kuntaositteen ja kuntainliittotyypin mukaan

a) Kunnat

Osio	Kuntien lukumäärä yhteensä	Palkkasumma yhteensä 1)	Vastan. lukumäärä	Vastan. neiden palkkasumma 1)	Peittävyys-%	Katokorjauskerroin
Pääkaupunkiseutu	4	6605064	3	6539912	99	1,01
Etelä-Suomi, < 5 000 asukasta	117	1257889	57	7399274	59	1,70
Etelä-Suomi, 5 000 - 50 000	98	7688997	53	4604116	59	1,68
Etelä-Suomi, >50 000 asukasta	6	5184251	6	5184251	100	1,00
Väli-Suomi, < 5 000 asukasta	77	1453918	43	802672	55	1,81
Väli-Suomi, 5 000 - 50 000	81	5845923	42	3170939	54	1,84
Väli-Suomi, >50 000 asukasta	3	1587486	3	1587486	100	1,00
Pohjois-Suomi, < 5 000 asukasta	35	801819	11	254129	32	3,16
Pohjois-Suomi, 5 000 - 50 000	38	3593104	16	2057868	57	1,75
Pohjois-Suomi, >50 000 asukasta	1	829902	1	829902	100	1,00

b) Kuntainliitot

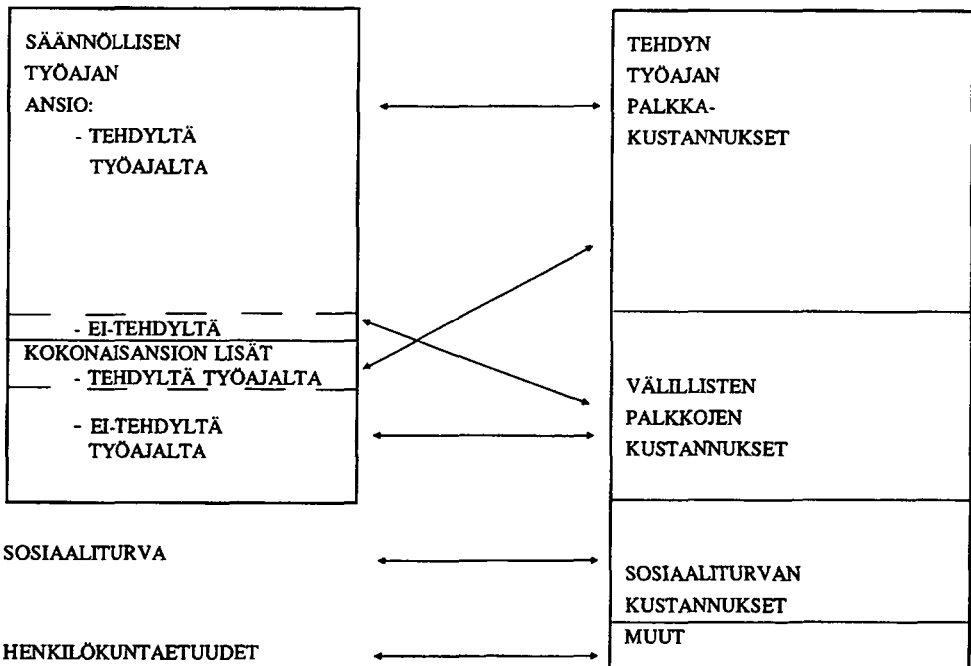
	Lukumäärä yhteensä	Palkkasumma yhteensä 1)1)	Vastan. neet lukumäärä	Vastan. neiden palkkasumma 1)	Peittävyys-%	Katokorjauskerroin
Sairaanhoitopiiri-kl.	74	7697789	56	6847593	89	1,12
Kansanterveystyön kl.	107	2499883	80	1873759	75	1,33
Kunnallis- ja vanhainkoti-kl.	25	93578	18	65082	70	1,44
Kasvatus- ja perheneuvonta kl.	36	750398	30	576778	77	1,30
Ammatillisen koulutuksen kl.	64	895018	48	698227	78	1,28
Muut kuntainliitot	66	287823	30	112536	39	2,58

1) Lähde: Kuntien taloustilasto vuonna 1990

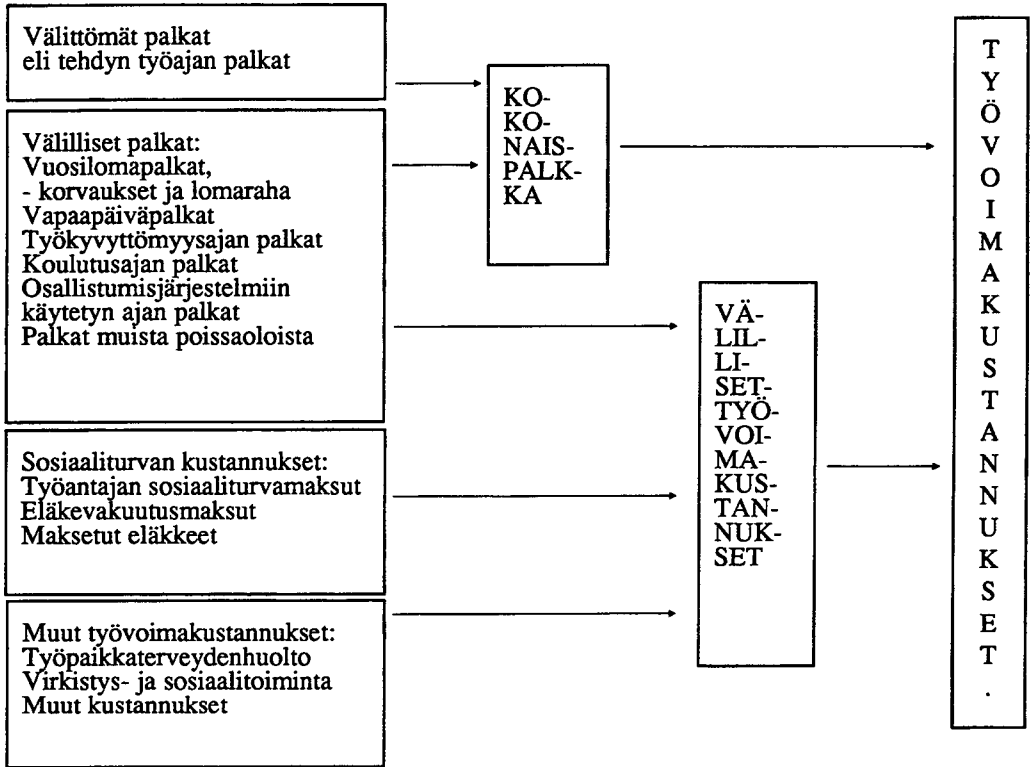
4. TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN KÄSITTEET

4.1. Työvoimakustannuserät

Kuntayksikön työvoimakustannukset muodostuvat henkilöstölle maksettavista palkoista ja työnantajille aiheutuvista välillisistä työvoimakustannuksista, joista osa on vapaaehtoisia ja osa sopimuksiin perustuvia tai lakisääteisiä. Kaikkien erien kohdalla kustannusnäkökulmaa ei ole voitu noudattaa tässä eikä edellä mainituissa muissakaan tutkimuksissa. Esimerkiksi luontoisedut on arvostettu verotusarvon mukaan eikä niistä työnantajalle aiheutuvien todellisten kustannuksien mukaan. Myöskään kaikkia kustannuseriä ei kyetä tarkoin mittaamaan. Tällaisia ovat mm. sellaiset pääomakustannukset, jotka aiheutuvat henkilökunnalle tarjottavista etuuksista. Myös työvoimakustannuksien rajaamiseen muista työnantajan kustannuksista liittyy ongelma. Tyypillisenä esimerkkinä voi pitää koulutuskustannuksien määrittelyä. Tässä tutkimuksessa kuntasektorin työvoimakustannuksista ei ole vähennetty valtionapuja tai työllisyystukia, jotka periaatteessa vähentää kuntasektorille työnantajana kohdistuvia nettomäärisiä työvoimakustannuksia. Kuntasektoria on tarkasteltu osana julkista sektoria ja em. rahoituseriä on pidetty julkisen sektorin sisäisinä järjestelyinä. Eläkkeisiin liittyviä määrittelyongelmia käsitellään myöhemmin.

Kuvio 2. Työvoimakustannukset

Henkilöstölle maksettavat palkat jakautuvat välittömiin eli tehdyn työajan palkkoihin ja välillisiin eli ei-tehdyltä työajalta maksettaviin palkkoihin. Jako välittömiin ja välillisiin palkkoihin on epätäsmällinen ja osin sopimuksenvarainen. Työvoimakustannusten tason kannalta on samantekevää, maksetaanko loma-ajalta palkkaa ja lomarahaa vai onko nämä erät sisällytetty siihen kuukausi- tai tuntipalkkaan, joka maksetaan ns. tehdyltä työajalta.

4.2. Tehdyn työajan palkat

Välittömät palkat eli tehdyn työajan palkat tarkoittavat henkilöstölle maksettavia palkkoja siltä työajalta, jolloin henkilöstö on tehnyt varsinaisia työtehtäviään, joita varten se on kuntaan tai kuntainliittoon palkattu.

Tehdyn ja ei-tehdyn työajan palkkojen välinen raja on eri aikoina vaihdellut ja se vaihtelee eri sopimusaloilla. Siten tehdyn työajan palkkojen tai välillisten työvoimakustannuksien osuuden vertailu eri sopimusaloilla voi pelkästään sopimusteknisistä syistä antaa erilaisia tuloksia.

Esimerkiksi opettajien palkkausjärjestelmä oli aiemmin sellainen, että palkkaa maksettiin vain niiltä kuukausilta, joiden aikana oli koulutyötä. Nykyisin myös koulujen loma-ajalta maksetaan palkkaa, mikä on kasvattanut välillisten palkkojen osuutta. Ns. Pekkaspäivistä sovittiin vuonna 1986. Tällöin työaikaa alettiin lyhentää ansiotasoa alentamatta siten, että työajan lyhentämisajalta maksettua palkkaa ei yleensä luettu tehdyn työajan ansioon. Kuitenkin eräillä sopimusaloilla (saha- ja levy sekä puusepänteollisuudessa) ansiokompensaatio maksettiin alusta saakka korottamalla tehdyn työajan palkkaa. Näillä aloilla työajan lyhentäminen ei siten lisännyt suoraan välillisiksi työvoimakustannuksiksi määriteltävien kustannusten määrää.

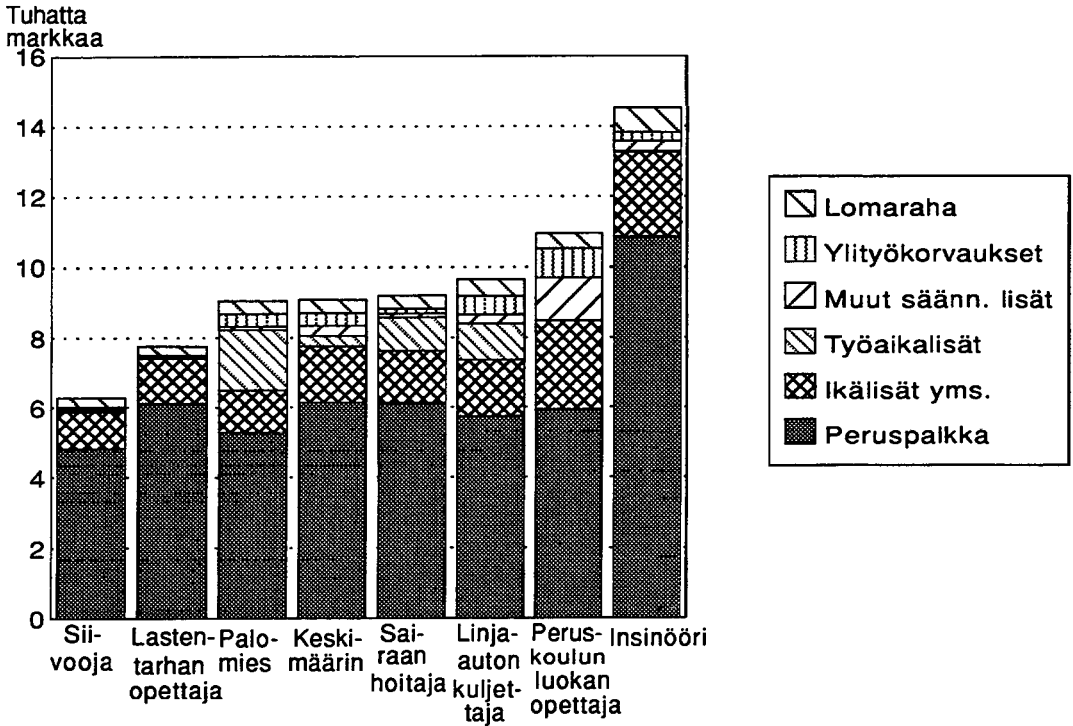
Vuodesta 1988 myös metalliteollisuudessa ja julkisen sektorin tuntipalkkaisilla sopimusaloilla ansiokompensaatiota alettiin siirtää ei-tehdyn työajan ansioista tehdyn työajan palkkaan. Siten välillisten palkkojen osuus aleni näillä sopimusaloilla Pekkaspäivien palkkaerällä, vaikka ansiotasossa tai työvoimakustannuksissa ei tapahtunut muutosta.

Myös ns. olosuhdelisien ja palvelusvuosilisien kuuluminen tehdyn työajan ansioon vaihtelee eri sopimusaloilla. Mm. paperiteollisuudessa palvelusvuosilisät (ns. kinkkurahat) luetaan sopimusten perusteella ei-tehdyn työajan palkkoihin. Edellä olevien esimerkkien kaltaiset erot työehtosopimuksissa vaikuttavat tehdyn työajan ja välillisten palkkojen sisältöön.

Opettajien tehdyn työajan määrittelyyn liittyy erityisiä ongelmia. Vuonna 1990 työpäivien määrä oli normaalisti 252. Tämä työpäivien määrä oli myös ns. kokonaistyöaikaa noudattavilla, esimerkiksi rehtoreilla. Muulla opetusalan (C-palkkaustaulukon piirissä olevalla) henkilöstöllä työpäivien (koulutyöpäivien ja ns. suunnittelupäivien) määrä vaihteli oppilaitoksesta riippuen välillä 160 - 193. Opettajien laskennallisten vuosilomaoikeuspäivien määrä oli keskimäärin 32. Siten sellaisia päiviä, jotka eivät olleet työpäiviä tai sopimuksen mukaisia laskennallisia lomapäiviä oli oppilaitostyyppistä riippuen jopa 60 kappaletta vuodessa. Näiden päivien ajalta maksetut palkat ovat merkittävä kustannuserä, joka tässä tutkimuksessa on luettu tehdyn työajan palkkoihin. Toisaalta opettajien säännöllisen työajan määrittely on ongelmallista myös lukuvuoden aikana.

Kuukausipalkkaisilla tehdyn työajan palkka muodostuu säännölliseltä tehdyltä työajalta maksetusta palkasta ja ylityöajalta maksetusta palkasta. Säännöllisen työajan palkka sisältää peruspalkan lisäksi sijainnin, palvelusajan, tehtävän ja pätevyyden perusteella maksettavia lisiä sekä luontoisetujen arvon. Palkkausmuodosta johtuu, että tehdyn ja ei-tehdyn työajan kirjaaminen ja sen myötä vastaavien palkkaerien rajaaminen on tuntipalkkaisten palkansaajien kohdalla täsmällisempää kuin kuukausipalkkaisilla.

Taulukko 3 Kuntasektorin eräiden kokoaikaisten kuukausipalkkaisten ansionmuodostus syyskuussa 1990 (kunnallisen henkilökästerin mukaan).

4.3. Välilliset palkat

Välilliset palkat ovat osa henkilöstölle maksettavaa kokonaispalkkaa. Niitä maksetaan siltä työajalta jolloin henkilöstö on ollut lomalla, sairaana, eri syistä myönnettyillä palkallisilla virkavapailla tai työlomilla, koulutuksessa, palkallisilla vapaapäivillä, osallistunut luottamusmiestoimintaan, yhteistoimintaan, työsuojelutoimintaan tai yhteiseen virkistystoimintaan.

Välilliset palkat perustuvat yleensä säädöksiin tai työ- ja virkaehtosopimuksiin. Näitä on jäljempänä käsitelty pääkohdittain yleisellä tasolla. Raportissa on viittauksia yleisimpiin vuoden 1990 voimassa oleviin kunnallisen virka- ja työehtosopimuksiin eivätkä ne pyrikään kattamaan kaikkia sopimusaloja tai erityisryhmiä (esim. opetusala tai perhepäivähoitajat).

4.3.1. Vuosiloma, lomarahaa, säteilyloma

Vuosiloma

Kuukausipalkkaisen viranhaltijan/työntekijän vuosiloman pituus on jokaista täyttä lomanmääräytymiskaukua kohden kaksi, 2 1/2 tai kolme arkipäivää palvelussuhteen pituudesta riippuen. Pidennyspäivineen vuosilomaa kertyy enimmillään 45 arkipäivää. Kuukausipalkkaisilla vuosiloman pituus tarkoittaa lomaan sisältyvien arkipäivien lukumäärää. Loma-ajasta kohdistuu siten 5/6 varsinaisille työpäiville, periodityötä lukuunottamatta.

Kuukausipalkkaiselle viranhaltijalle/työntekijälle vuosiloman ajalta maksettava vuosilomapalkka määräytyy pääsääntöisesti lomallelähtöhetken eli ensimmäisen vuosilomapäivän varsinaisen palkan perusteella. Lomanmääräytymisvuoden aikana säännöllisenä työaikana tehdystä sunnuntai-, ilta- tai yötyöstä sekä vuorotyössä ilta- ja yötyövuoroista maksetut korvaukset otetaan korottavana tekijänä huomioon.

Tuntipalkkaisilla työntekijöillä vuosiloman pituus määräytyy työpäivinä. Lomaoikeutta on 2 - 38 työpäivää täysien lomanmääräytymiskausien lukumäärästä ja palvelussuhteen pituudesta riippuen. Tuntipalkkaisilla ei ole ns. pidennyspäiviä. Tuntipalkkaisen työntekijän lomapalkan ja lomakorvauksen laskentaperusteena on kahden vuosineljänneksen mukaan laskettujen keskituntiansioiden keskiarvo.

Työehtosopimuksen määräyksistä ja työtuntijärjestelmästä riippuen vuosilomapalkka on pääsääntöisesti em. keskituntiansio kerrottuna luvulla 1.5.

Pitämättä jääneiltä vuosilomapäiviltä maksetaan lomakorvaus rahana mm. palvelussuhteen päättyessä.

Kaikki vastaajat eivät ole kyenneet ilmoittamaan loma-ajan palkkasummia. Näissä tapauksissa laskettiin kuntien/kuntainliittojen ilmoittamien vuosilomapäivien perusteella hallinnonaloittaiset vuosilomapäiväpalkat palkkatilastoaineiston avulla. Kuukausi- ja tuntipalkkaisille on vuosilomapalkat laskettu erikseen. Vuosilomapäiväpalkkojen laskemiseksi kuukausipalkat on jaettu luvulla 25 ja tuntipalkkojen keskimääräinen tuntiansio on kerrottu luvulla 7.65.

Jos myös vuosilomapäivien määrä puuttui, arvioitiin loma-ajan palkat palkkasumman perusteella lasketulla hallinnonaloittaisella keskiarvolla. Opettajien loma-ajan palkat arvioitiin kaksi kertaa lomarahojen suuruisiksi.

Lomarahaa

Lomarahaa rakentuu ns. ansaintaperiaatteelle, joten kuukausipalkkaisen viranhaltijan/työntekijän ansaitessa virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti lomaa hän ansaitsee samalla lomarahaa.

Lomarahana maksetaan kultakin lomanmääräytymisvuodelta ansaitulta lomapäivältä 50 % lomanmääräytymisvuotta seuraavan heinäkuun varsinaisesta kuukausipalkasta jaettuna luvulla 25. Lomarahaa ei makseta ns. talvilomapidennyksen eikä säteilyloman perusteella.

Tuntipalkkaisille työntekijöille ei makseta lomarahaa. Vastaava erä maksetaan loma-ajan palkan yhteydessä.

Lomaraha -tiedon puuttuessa arvioitiin lomarahan määrä ositteen palkkasumman perusteella lasketulla hallinnonaloittaisella keskiarvolla

Säteilyloma

Sairaalassa tai terveyskeskuksessa säteilytyössä toimivalle viranhaltijalle/työntekijälle on annettava varsinaisen vuosiloman lisäksi palkallista vuosilomaa asianomaisen asetuksen (1514/91) ja sen nojalla annettujen määräysten mukaan.

Kuntien/kuntainliittojen ilmoittamien säteilylomapäivien avulla laskettiin säteilylomapalkat tarvittaessa kuntien/kuntainliittojen kuukausipalkkatilastoaineistosta.

4.3.2. Vapaapäiväpalkat

Arkipyhökorvaukset

Vuonna 1990 maksettiin tuntipalkkaiselle työntekijälle uudenvuodenpäivältä, pitkäperjantailta, toiselta pääsiäispäivältä, vapunpäivältä, juhannusaatolta, itsenäisyyspäivältä, jouluaatolta, joulupäivältä ja tapaninpäivältä sekä tapaninpäivän jälkeiseltä samalle viikolle sattuvalla lauantailta arkipyhökorvauksena kahdeksan tunnin palkka edellisen palkkakauden keskituntiansion mukaan riippumatta siitä, oliko työntekijä ollut em. päivinä työssä vai vapaana. Keskituntiansiota laskettaessa otetaan huomioon työehtosopimuksen ao. kohdissa mainitut palkkatekijät.

Tuntipalkkaisten palkansaajien puuttuvat arkipyhökorvaukset laskettiin arkipyhiltä palkkaa saaneiden ilmoitetun lukumäärän ja palkkatietojen perusteella.

Päivystysvapaan palkat

Päivystysvapaita ovat lähinnä lääkärin ns. aktiivivapaat tai viranhaltijalle/työntekijälle asuntovarallaolosta vapaana korvattava aika.

Sairaalalääkärille maksetaan jokaiselta päivystyksen aikana aktiiviseen työhön sairaalassa käytetyltä virkaehtosopimuksessa määritellyltä tunnilta rahakorvaus. Aktiivisuuden rahakorvaus muunnetaan lääkärin niin halutessa vapaa-aikakorvaukseksi siten, että rahakorvaus jaetaan

varsinaisen palkan tuntipalkalla, jolloin osamäärä osoittaa vapaa-ajan tuntimäärän. Aktiivityönvapaa-aikakorvausta annettaessa sairaalalääkärin varsinaisesta kuukausipalkasta vähennetään vapaa-aikakorvausta vastaava markkamäärä kuukausipalkkaisten osalta.

Jos viranhaltijan/työntekijän on sopimuksen mukaan oleskeltava asunnossaan, josta hänet voidaan tarvittaessa kutsua työhön, on hänelle tällaisesta asuntoparallaolosta suoritettava työaikalaisissa säädetty korvaus joko rahana ja/tai vapaana.

Kuntien/kuntainliittojen ilmoittamien päivystysvapaapäivien ja tuntien avulla laskettiin päivystysvapaan palkat kuntien/kuntainliittojen palkkatilastoaineistosta. Kuukausi- ja tuntipalkkaisille on päivystysvapaapalkat laskettu erikseen. Kuukausipalkka on jaettu luvulla 30,4 ja tuntipalkkaisten keskimääräinen tuntiansio on kerrottu luvulla 7.65.

4.3.3. Työkyvyttömyysajan palkat

Sairausajan palkat

Viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus saada sairauslomaa, jos hän on sairaudesta, vammasta tai tapaturmasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi estynyt hoitamasta virkaansa/työtään. Työkyvyttömyydestä on esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus tai muu luotettava selvitys.

Pääviranhaltijalla/työntekijälle, jolle on myönnetty sairauslomaa, on oikeus saada saman kalenterivuoden aikana varsinainen palkkansa 60 kalenteripäivän ajalta, ja sen jälkeen 2/3 varsinaisesta palkastaan 120 kalenteripäivän ajalta. Lisäksi voidaan harkinnan mukaan maksaa enintään 2/3 varsinaisesta palkasta enintään 185 kalenteripäivän ajalta. Edellytyksenä em. sairausajan palkan saamiselle on, että virka- tai työsuhde on jatkunut sopimuksessa sanotun ajan.

Tuntipalkkaisen työntekijän sairausajan palkan laskentaperusteena on kahden vuosineljänneksen keskituntiansioiden keskiarvo. Palkka maksetaan sairauspoissaolon ajanjaksoon sisältyviltä työtuntijärjestelmän mukaisilta työtunneilta.

Virka- ja työehtosopimusten sairausajan palkkamääräyksiä sovelletaan myös tartuntatautilain mukaisiin poissaoloihin.

Viranhaltijalle/työntekijälle, jolle on myönnetty määräaikaisesti tai toistaiseksi työkyvyttömyyseläke, ei myönnetä sairauslomaa enää palkallisena siitä alkaen, kun hänen ehdoton oikeutensa palkan saamiseen eläketapahtumaan johtavan sairausloman ajalta on päättynyt eli 180 kalenteripäivän jälkeen.

Jos sairausajan palkkasummia ei oltu ilmoitettu, laskettiin täysi- ja osapalkkaisten sairauslomapäivien avulla hallinnonaloittaiset sairauslomapalkat palkkatilastoaineistosta. Kuukausi- ja tuntipalkkaisille on sairauslomapalkat laskettu erikseen. Kuukausipalkan jakajana on 30,4 ja tuntipalkkaisten keskimääräinen tuntiansio on kerrottu luvulla 7.65. Jos myös sairauspoissaolojen määrätiedot puuttuivat, sairausajan palkat arvioitiin ositteen palkkasumman perusteella lasketulla hallinnonaloittaisella keskiarvolla. Kansaneläkelaitoksen maksamia palautuksia ei ole vähennetty sairausajan palkoista vaan sosiaaliturvakustannuksista.

Työtapaturmista, ammattitaudeista yms. johtuvat poissaolot

Jos työkyvyttömyys johtuu tapaturmavakuutuslainsäädännön mukaisesta työtapaturmasta, ammattitaudista tai työtehtäviä hoidettaessa kohdatusta väkivallasta, on viranhaltijalla/työntekijällä oikeus saada varsinainen palkkansa (tuntipalkkaisella työntekijällä täysi palkkansa) enintään 120 kalenteripäivän ajalta ja sen jälkeen 2/3 varsinaisesta palkastaan eninään 120 kalenteripäivän ajalta. Lisäksi voidaan harkinnan mukaan maksaa 2/3 varsinaisesta palkasta enintään 125 kalenteripäivän ajalta.

Työtapaturmista johtuvien poissaolojen palkkakustannukset laskettiin samalla tavalla kuin sairausajan palkkakustannukset ja arvioitiin määrätietojenkin puuttuessa kunta- ja kuntainliittotasolla.

Lapsen syntymään ja hoitoon liittyvät poissaolot

Viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus saada äitiyslomaa,-isyyslomaa ja vanhempainlomaa ajalta, jolta hänelle sairausvakuutuslain perusteella suoritetaan äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa.

Sairausvakuutuslain mukaan maksettiin vuonna 1990 äitiysrahaa 105 arkipäivältä, isyysrahaa 6 - 12 arkipäivältä ja vanhempainrahaa 158 arkipäivältä, yhteensä kuitenkin enintään 263 arkipäivältä.

Sopimuksessa sanotut edellytykset täyttävällä pääviranhaltijalla/työntekijällä on oikeus saada äitiysloman 72 ensimmäiseltä arkipäivältä varsinainen palkkansa (tuntipalkkaisella ns. täysi palkka).

Isälle voidaan äidin suostumuksella myöntää lapsen syntymän yhteydessä palkatonta isyyslomaa 6 - 12 arkipäivää. Isyysloma lyhentää vastaavasti vanhempainloma-oikeutta. Vanhempainloma on palkatonta.

Viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus saada sairausvakuutuslaissa säädetyn vanhempainraha-kauden jälkeen hakemuksesta palkatonta hoitovapaata lapsen hoitamiseksi enintään siihen asti, kunnes lapsi täyttää kolme vuotta.

Jos vastaajat eivät kyenneet ilmoittamaan äitiysloma-ajan palkkoja, laskettiin kuntien/kuntainliittojen ilmoittamien äitiyslomalla olleiden lukumäärän perusteella äitiysloma-ajan palkat palkkatilasto-aineistosta. Kuukausi- ja tuntipalkkaisille äitiysloma-ajan palkat on laskettu erikseen. Äitiysloman pituudeksi arvioitiin 80 % lakisääteisistä päivistä. Kuukausipalkkojen jakajana on käytetty lukua 25 ja tuntipalkkaisten keskimääräinen tuntiansio on kerrottu luvulla 7.65.

Mikäli äitiyslomien lukumäärätiedot puuttuivat arvioitiin palkkakustannukset kunta/kuntainliittotasolla ositteittain keskimääräisten palkkasummaosuuksien mukaan.

4.3.4 Palkkakustannukset koulutuksesta olost ja opiskelusta

Henkilöstökoulutukseen käytettyjen työpäivien palkat

Henkilöstökoulutuksella tarkoitetaan tässä työnantajan järjestämää tai hankkimaa koulutusta. Se voi olla ammatillista peruskoulutusta tai lisäkoulutusta. Tähän luetaan myös henkilöstölle järjestettävä työsuojelukoulutus ja väestönsuojelukoulutus. Henkilöstökoulutukseen käytetty työaika on pääsääntöisesti palkallista.

Työmarkkinakoulutukseen käytettyjen työpäivien palkat

Pääsopijajärjestöjen työmarkkinakoulutuksesta tehdyn virka- ja työehtosopimuksen mukaan luottamusmiestoimintaan liittyvää koulutusta varten myönnetyn virkavapauden/työloman ajalta maksetaan pääluottamusmiehelle, luottamusmiehille ja heidän varamiehelleen palkkaa enintään 30 kalenteripäivältä kalenterivuodessa. Muuhun työmarkkinakoulutukseen eli työsuojelu-, työpaikkademokratia-, rationalisointi- tai yhteistoimintakoulutukseen osallistuvalla sopimuksessa mainitulle viranhaltijalle tai työntekijälle (mm. luottamusmies, työsuojeluvaltuutettu, työsuojelutoimikunnan, henkilökuntaneuvoston ja yhteistyökomitean varsinaiset ja varajäsenet) myönnetään palkallista virkavapautta/työlomaa enintään yhdeltä viikolta kalenterivuodessa. Varsinaisen palkan lisäksi koulutukseen osallistuvalla suoritetaan kurssipäiviltä myös ruokailukustannusten ja kurssikustannusten korvausta.

Omaehtoiseen opiskeluun käytettyjen työpäivien palkat

Omaehtoisella opiskelulla tarkoitetaan tässä opintovapaalain mukaista koulutusta ja muita omaehtoista opiskelua. Opintovapaan vuoksi myönnetty virkavapaus/työloma on sopimuksen mukaan palkatonta.

Kuntien/kuntainliittojen ilmoittamien palkallisten koulutuspäivien (henkilöstö- ja työmarkkinakoulutus sekä omaehtoinen opiskelu) lukumäärän perusteella laskettiin koulutusajan palkat kuukausipalkkatilasto-aineistosta, jos koulutusajan palkkoja ei ilmoitettu. Kuukausipalkkakajakajana on 21 ja tuntipalkkaisten keskimääräinen tuntiansio on kerrottu luvulla 7.65. Jos myös koulutuspäivätiedot puuttuivat, arvioitiin koulutusajan palkat ositteen palkkasumman perusteella lasketulla hallinnonaloittaisella keskiarvolla.

4.3.5. Osallistumisjärjestelmiin käytetyn ajan palkat

Luottamusmiestoiminta

Luottamusmiesmääräyksissä tarkoitettujen luottamusmiestehtävien hoitamiseksi annettava vapautus varsinaisista työtehtävistä on keskimäärin yksi työpäivä viikossa 160 pääluottamusmiehen edustamaa viranhaltijaa/työntekijää kohden. Luottamusmiessopimuksen tarkoittaman

ajankäytön lisäksi voidaan paikallisesti sopia kokonaisajankäytöstä. Luottamusmiestyöhön käytetyltä ajalta maksetaan varsinaisen palkan lisäksi luottamusmieskorvausta 100 - 400 mk/kk (marraskuusta 1990 lähtien).

Yhteistyökomiteat ja henkilökuntaneuvostot

Mikäli kunta tai kuntainliitto on hyväksynyt vuonna 1977 tehdyn kunnallisen työpaikkademokratiasuositus sopimuksen tai vuonna 1989 tehdyn kunnallista työpaikkademokratiaa ja sisäistä tiedotusta koskevan suositus sopimuksen mukaisen toimintasäännön, maksetaan henkilökuntaneuvoston tai yhteistyökomitean kokoukseen jäsenenä, sihteerinä tai asiantuntijana osallistuvalla ansionmenetyksen korvausta, kokouspalkkioita ja matkakustannusten korvausta hyväksytyyn toimintasäännön mukaisesti, kuitenkin enintään kuudelta kokoukselta kalenterivuoden aikana.

Työsuojelutoiminta

1.3.1990 tuli voimaan uusittu kunnallisen alan työsuojelusopimus, jossa mm. luetellaan työsuojelupäällikön, -valtuutetun ja työsuojelutoimikunnan tehtävät. Sopimuksen mukaan työsuojeluvaltuutetun tulee pitää tehtäviensä suorittamisesta kirjaa, johon on merkittävä tehtävien suorittamisen päivämäärä, tehtävien laatu ja niihin käytetty aika. Työsuojelutoimikunnan tulee esittää vuosittain kertomus toiminnastaan kunnan- tai liittohallitukselle. Palkkakustannukset ja työsuojelutoimintaan käytetty työaika voidaan laskea tai arvioida toimintaan käytetyn ajan ja päiväpalkkojen avulla.

Väestönsuojelutoiminta

Kuntatyönantajalle syntyy välillisiä työvoimakustannuksia myös lakisääteisestä, omaan henkilökuntaan kohdistuvasta väestönsuojelusta, mm. kokouspalkkioista, neuvonta- ja valistuskustannuksista yms. väestönsuojelutoimintaan osallistumisesta. Työvoimakustannuksiin ei kuitenkaan lueta esim. suojalaitteiden hankkimisesta tai rakentamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Kuntien/kuntainliittojen ilmoittamien osallistumisjärjestelmiin (luottamusmies-, yhteistyö-, työsuojelu- ja väestönsuojelu), käytettyjen päivien perusteella laskettiin vastaava palkka kuukausipalkkatilasto-aineistosta. Kuukausipalkkojen jakajana on 25 ja tuntipalkkaisten keskimääräinen tuntiansio on kerrottu luvulla 7.65. Jos myös työaikatiedot puuttuivat, arviointiin osallistumisjärjestelmiin käytetyn ajan palkat ositteen palkkasumman perusteella lasketulla keskiarvolla.

4.3.6. Palkat muista poissaoloista

Eräät muut virkavapaudet ja työlomat

Työpäiväksi sattuvat 50- ja 60-vuotispäivät, oma vihkimispäivä ja lähiomaisen (aviopuoliso, vanhemmat, aviopuolison vanhemmat, lapset, veljet ja sisaret) hautajaispäivä sekä asevelvollisuuslain mukainen kutsuntapäivä ovat palkallisia vapaapäiviä.

Reservin kertausharjoituksiin tai väestönsuojelulain nojalla väestönsuojelukoulutukseen määrätyle maksetaan kertausharjoitusten tai väestönsuojelukoulutuksen ajalta varsinainen palkka vähennettynä reserviläispalkan tai vastaavan korvauksen määrällä.

Kuntien/kuntainliittojen ilmoittamien muiden lomien ja työstä poissaolojen palkat laskettiin ilmoitettujen päivien perusteella palkkatilastoaineistosta, jos palkkatietoja ei ollut ilmoitettu kuukausi- ja tuntipalkkaisille. Kuukausipalkka on jaettu luvulla 30,4 ja tuntipalkkaisten keskimääräinen tuntiansio on kerrottu luvulla 7.65. Poissaolotietojen puuttuessa näiden poissaolojen palkkasumma arvioitiin ositteen palkkasumman perusteella lasketulla keskiarvolla.

Tilapäinen hoitovapaa

Kuntasektorilla työskentelevällä viranhaltijalla tai työntekijällä on oikeus saada virkavapautta/työlomaa äkillisesti sairastuneen alle 10 vuoden ikäisen lapsensa tai muun hänen kodissaan pysyvästi asuvan alle 10-vuotiaan lapsen tai vammaisen lapsensa hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi silloin kun muuta hoitoa ei ole saatu järjestetyksi. Virkavapautta/työlomaa on oikeus saada saman sairauden perusteella enintään neljäksi työpäiväksi kerrallaan. Tilapäisen hoitovapaan ajalta maksetaan varsinainen palkka (tuntipalkkaiselle työntekijälle palkka työtuntijärjestelmän mukaisilta tunneilta) enintään kolmelta peräkkäiseltä kalenteripäivältä lapsen sairastumisesta lukien.

Kuntien/kuntainliittojen ilmoittamien tilapäisen hoitovapaan päivien ja palkkatilastojen keskipalkkojen avulla laskettiin tilapäisen hoitovapaan palkat kuukausi- ja tuntipalkkaisille erikseen, jos palkkatietoja ei ollut ilmoitettu. Kuukausipalkka on jaettu luvulla 30,4 ja tuntipalkkaisten keskimääräinen tuntiansio on kerrottu luvulla 7.65. Jos myös poissaolojen määrä kuvaavat tiedot puuttuivat, tilapäisen hoitovapaan palkat arvioitiin ositteen palkkasumman perusteella lasketulla kunta- ja kuntainliittokohtaisella keskiarvolla.

Varusmies- tai siviilipalveluaika

Palkatonta poissaoloa on se aika, jolloin viranhaltija/työntekijä on ollut suorittamassa asevelvollisuuttaan tai aseetonta tai siviilipalvelua.

Muut palkalliset ja palkattomat poissaolot

Muita mahdollisia palkallisia tai palkattomia poissaolotunteja tai -päiviä kertyy mm. muutto-päivävapaista, virkistystoimintaan osallistumisesta ja yksityisasioista.

Kuntien/kuntainliittojen ilmoittamien muiden lomien ja työstä poissaolopöivien avulla laskettiin palkkatietojen puuttuessa maksetut palkat kuntien/kuntainliittojen palkkatilastoaineistosta. Kuukausipalkka on jaettu luvulla 30,4 ja tuntipalkkaisten keskimääräinen tuntiansio on kerrottu luvulla 7.65.

Jos myös poissaolotiedot puuttuivat, palkat arvioitiin ositteen palkkasumman perusteella lasketulla kunta- ja kuntainliittokohtaisella keskiarvolla.

4.4. Sosiaaliturvan kustannukset

Työvoimakustannusten tasoon vaikuttaa sosiaaliturvan rahoituksen järjestämistapa. Suomessa työeläkkeet on rahoitettu perinteisesti työnantajamaksuin, jolloin ne ovat olleet osa välillisiä työvoimakustannuksia. Vuoden 1993 alusta osa rahoituksesta siirtyy palkansaajien maksettavaksi, kun palkansaajien 3 % työeläkemaksu astuu voimaan. Tämä kustannusosuus sisältyy kokonaispalkkaan ja osittain myös tehdyn työajan palkkakustannuksiin tulevaisuudessa.

Eri maiden välillisten työvoimakustannuksien osuutta vertailtaessa rahoitusjärjestelmistä johduttavat erot voivat olla merkittäviä. Myös Suomessa eri työnantajasektoreiden välillä nimenomaan eläkejärjestelmät aiheuttavat eroja. Valtion eläkejärjestelmä on ollut jakojärjestelmä, jossa eläkkeet on maksettu suoraan budjetista. Yksityisen sektorin työeläkkeet on hoidettu periaatteessa rahastoivalla järjestelmällä, jossa eläkevastuut eivät ole täysin katettuja. Kuntasektorilla sovellettu rahastoiva eläkejärjestelmä ei myöskään ole kattanut eläkevastuita. Ns. vanhojen eläkkeiden osalta käytössä on ollut myös jakojärjestelmä. Erilaisista eläkejärjestelmistä, eläke-eduista ja henkilökunnan rakenteesta johtuu, että eläkekustannuksien osuus työvoimakustannuksista vaihtelee eri sektoreilla.

Työnantajan sosiaaliturvamaksu

Vuonna 1990 kunnallisen työnantajan tilittämä kansaneläkemaksu oli 3.95 % ja sairausvakuutusmaksu 2.7 % liike- ja palvelutoiminnan hallinnonalalla; muilla hallinnonaloilla kansaneläkemaksu oli 3.95 % ja sairausvakuutusmaksu 3.95 % veron ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Vuonna 1990 ei peritty lapsilisämaksua.

Puuttuvat sosiaaliturvamaksut arvioitiin lakisääteisellä suhteella palkkasummasta, joka oli vuonna 1990 7,9 %.

Maksusuudet Kuntien eläkevakuutukselle

Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (KVTEL) mukainen eläketurva tuli voimaan 1.7.1964. Ennen lain voimaantuloa kunnallisten viranhaltijoiden ja työntekijöiden eläke-edut määräytyivät kuntien omien eläkesääntöjen mukaan. Itse laki ei sisällä yksityiskohdaisia säännöksiä eläke-eduista, eläkkeen saamisen ehdoista eikä sen laskemisesta ja maksamisesta. Ne sisältyvät kunnallisen eläkelaitoksen eläkesääntöön (KES).

KVTEL:n piiriin kuuluvat ne kunnan tai kuntainliiton palveluksessa olevat, joilla palvelussuhde on ollut voimassa 8.7.1961 tai alkanut sen jälkeen palvelussuhde on alkanut ennen kuin työntekijä on täyttänyt 65 vuotta palvelussuhde on jatkunut sen vuoden jälkeen, jona työntekijä on täyttänyt 13 vuotta

KVTEL-eläke on ns. ansaintaeläke, jonka määrä riippuu eläkkeeseen oikeuttavan palvelusajan pituudesta, eläkkeen karttumisnopeudesta, kokonaisansioista palvelussuhteesta sekä eläkkeen enimmäismäärän rajoittamisesta.

Kunnalliset eläkelajit ovat vanhuuseläke, varhennettu vanhuuseläke, osa-aikaeläke, työkyvyttömyyseläke, osatyökyvyttömyyseläke, yksilöllinen varhaiseläke, työttömyyseläke ja perhe-eläke. Kuntasektorin yleinen eläkeikä on 63 vuotta, mutta ammattinimikkeestä riippuen se voi olla 53 - 62 vuotta. Peruseläkettä karttuu 2.0 % jokaista eläkkeeseen oikeuttavaa palveluvuotta kohti. Lisäeläkkeessä vastaava karttumisprosentti on 2.2 % vuodessa. Täysi eläke ansaitaan 30 palveluvuoden perusteella. Eläkettä karttuu enintään eläkesäännössä määrättyyn enimmäismäärään asti, joka on peruseläkkeessä 60 % ja lisäeläkkeessä 66 % eläkkeen perustana olevasta palkasta.

Kuntien keskimääräinen eläkemaksu kuntien eläkevakuutukselle oli 18 % maksun piirissä olevan henkilöstön palkkasummasta. Maksusuus on porrastettu eläkeikäryhmän mukaan.

KVTEL-maksun ja ylimääräisen varhaiseläkemaksun määrää mitattiin kuntien eläkevakuutuksen tietojen avulla.

LEL-vakuutusmaksu

Osa kunnallisesta henkilöstöstä työskentelee ns. LEL-aloilla. Kunnan on järjestettävä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (LEL) soveltamisesta annetussa asetuksessa luetelluissa töissä olevan henkilöstön eläke-edut LEL:n mukaan, jos työntekijä on otettu määräajaksi taikka määrättyä tai kausiluonteista työtä varten. Vuonna 1990 LEL-vakuutusmaksu oli keskimäärin 18.1 % maksun piirissä olevan henkilöstön palkoista. Alle 24-vuotiaiden osalta maksu oli 13,3 %.

LEL-vakuutusmaksun puuttuessa määrä arvioitiin ositteen palkkasumman perusteella laske-
tulla kunta/kuntainliittokohtaisella keskiarvolla.

Valtiokonttorille maksetut eläkevakuutusmaksut

Osa kuntasektorin henkilöstöstä kuuluu valtion eläkejärjestelmän (lähinnä VEL:n) piiriin. Näitä ovat mm. peruskoulujen opettajat. Täysin kunnan omistaman lukion opettajat ja muut työntekijät, joiden palkkaukseen koulu saa valtionapua, kuuluvat myös valtion eläkejärjestelmään. Määrättyjen kunnalliseen omistukseen siirtyneiden valtion ja yksityisten laitosten henkilökunnan eläke-edut on järjestetty erityislaeilla. Niiden mukaan siirtymävaiheessa palveluksessa olevat ovat saaneet valita eläketurvansa joko VEL:n tai KVTEL:n mukaan. Eläkkeen myöntää Kuntien eläkevakuutus tai valtiokonttori.

Kunnan omat eläkkeet ja hautausavustukset

Pieni osa kunnallisesta henkilöstöstä kuuluu vielä kuntien omien eläkesääntöjen piiriin. Heidän eläkkeistään huolehtii työnantajakunta. Ne viranhaltijat/työntekijät, jotka olivat kunnan palveluksessa KVTEL:n tullessa voimaan 1.7.1964, saivat aikanaan valita joko KVTEL:n tai kunnan oman eläkesäännön eläke-etuudet. Kunnan oman eläkesäännön etuudet valinneille eläkkeet maksetaan ns. jakojärjestelmän tapaan suoraan kunnan varoista.

Kunta/kuntainliitto maksaa viranhaltijan kuoleman jälkeen omaisille hautausavustusta, jos viranhaltija on ollut vähintään 180 kalenteripäivää välittömästi ennen kuolemaansa kunnan tai kuntainliiton palveluksessa tai siirtynyt eläkkeelle suoraan kunnan tai kuntainliiton virasta, viranhaltijan varsinaista palkkaa vastaava määrä yhdeltä kuukaudelta tai yhden kuukauden eläkkeen määrä, kuitenkin virkasäännössä määrättyjen vähimmäis- ja enimmäismäärien rajoissa.

Muut vakuutusmaksut

Muita työvoimakustannuksiin luettavia vakuutusmaksuja ovat mm. pakolliset ryhmähenkivakuutusmaksut (taloudellinen tuki), työttömyysvakuutusmaksut, tapaturmavakuutusmaksut ja vastuuvakuutukset. Vuonna 1990 ryhmähenkivakuutusmaksu oli 0.079 %, työttömyysvakuutusmaksu 0.6 % ja tapaturmavakuutusmaksu keskimäärin 1.1 % palkkasummasta.

Muita vakuutusmaksuja ovat myös TaEL:n piiriin kuuluvien lyhytaikaisessa palvelussuhteessa olevien esim. teatterissa ja orkesterissa vierailevien muusikoiden, näyttelijöiden ja muiden esittävien taiteilijoiden sekä mm. toimittajien, tulkkien ja oppaiden eläkevakuutusmaksut. Vuonna 1990 TaEL-vakuutusmaksu oli keskimäärin 14.8 % ko. henkilöstön palkkasummasta.

Muihin vakuutusmaksuihin on luettu myös erorahajärjestelmän menot. Vuonna 1990 kerättiin kuntatyönantajilta työttömyysvakuutusmaksun yhteydessä erorahaa varten määräprosentti (0.04 %) maksetuista palkoista.

Muiden vakuutusmenojen osalta käytettiin Kuntien eläkevakuutuksen tietoja siltä osin, kun ne liittivät työvoimakustannustutkimuksen ilmoitetut muut vakuutusmaksut.

4.5 Muut työvoimakustannukset

Työpaikkaterveydenhuolto

Kuntien ja kuntainliittojen palveluksessa olevat viranhaltijat ja työntekijät ova oikeutettuja työterveyshuoltolain (743/78) mukaiseen työterveyshuoltoon. Kuntasektorin työterveyshuoltoa koskeva ajanmukaistettu suositus sopimus vuodelta 1990 sisältää myös suositukset fyysikaalisesta hoidosta, uudelleensijoittamisesta, elpymisliikunnasta ja muusta työkykyä ylläpitävästä toiminnasta.

Kuntatyönantajan järjestämän työterveyshuollon kustannukset saadaan Kansaneläkelaitokselle tehdystä korvauslomakkeesta, jossa on ilmoitettu työterveyshuollon kustannukset yhteensä ja erikseen oman terveysaseman ennakkopidätyksenalaiset palkkakustannukset. Työterveyshuollon toimintakertomuksesta saadaan sairaanhoitokäyntien ja muiden esim. terveydenhoitohenkilöstön luona käyntien lukumäärä. Kansaneläkelaitos korvasi vuonna 1990 keskimäärin 55% työterveyshuollon kustannuksista.

Työterveyshuollosta aiheutuvat kustannukset kysyttiin bruttomääräisinä vuodelta 1990. Kansaneläkelaitoksen maksamat korvaukset työnantajalle vähennettiin edellisen vuoden tietojen perusteella olettaen, että korvausosuus kunnan ja kuntainliiton ilmoittamista kokonaiskustannuksista säilyi samana.

Virkistys- ja sosiaalitoiminta

Virkistys- ja sosiaalitoiminnasta aiheutuvia työvoimakustannuksia ovat henkilöstön virkistystoimintaan käytetyn työajan palkat ja henkilöstön liikunta-, loma-, kerho-, harrastus-, ym. virkistystoimintaan käytettyjen määrärahojen määrä.

Kustannustietojen puuttuessa määrä arvioitiin ositteen palkkasumman perusteella kunta/kuntainliittokohtaisella keskiarvolla.

Muut kustannukset

jos työnantaja on veloittanut viranhaltijan/työntekijän käyttämään työssään tietynlaista virkakat tai työpukua tai määriteltyä suojavaatetusta, työnantaja hankkii ja huoltaa tällaisen puvun tai vaatetuksen. Viranhaltijalle voidaan vaihtoehtoisesti maksaa hankinta- ja huoltokulujen peittämiseksi korvaus.

Muita mahdollisia työvoimakustannuksia, joista on ollut saatavissa tietoa ja jotka kunta tai kuntainliitto on katsonut aiheelliseksi ilmoittaa on esimerkiksi:

- henkilökunta-alennukset
- työnantajan ateriatuki
- vapaat työmatkat
- varhaiskuntoutus
- työnantajan järjestämä lastenhoito
- koulutusmääräraha

Kustannustietojen puuttuessa suoja-pukukustannukset ja koulutusmääräraha arvioitiin ositteen palkkasumman perusteella lasketulla kunta/kuntainliittokohtaisella keskiarvolla.

5. KUNTASEKTORIN HENKILÖSTÖ

Kuntasektorin henkilöstömäärän arviointia vaikeuttaa sen vaihtelu vuoden aikana. Eri tilastolähteitä vertaamalla voidaan päätellä, että kuntasektorin palveluksessa työskenteli vuonna 1990 keskimäärin noin 470 000 henkilöä, jos virkavapaalla olevia ei lasketa lukuun.

Työvoimakustannustutkimukseen ilmoitettiin henkilöitä selvästi enemmän, eli 580 000. Lukumääriin sisältyvät myös virkavapaalla olleet, joita kunnallisen henkilökannan mukaan oli tutkimusvuoden syyskuussa 45 000. Suurin osa henkilömäärien erosta johtuu tähän tutkimukseen ilmoitettujen ylipelitosta, esim. saman henkilön kirjautumisesta usean hallinnonalan lukiin.

Kuntasektorin henkilökunta on hyvin naisvaltaista. Naisten osuus sekä tuntipalkkaisten että kuukausipalkkaisten ryhmässä on selvästi suurempi kuin esimerkiksi valtiolla.

	Kuntasektori		Valtio	
	Henkilöitä	Naisia (%)	Henkilöitä	Naisia (%)
Tuntipalkkaiset	39 586	28,2	11 854	13,9
Kuukausipalkkaiset	374 281	78,2	194 602	44,1
... Kokoaikaiset	343 282	77,7	185 014	42,4
... Osa-aikaiset	24 534	91,5	9 588	75,9
... Sivutoimiset	6 465	53,8	-	-

Kuntien palkkatilasto ei täysin kata lyhytaikaisia työsuhteita esim. maatalouslomittajien, perhepäivähoitajien, tuntiopettajien tai varahenkilöiden osalta.

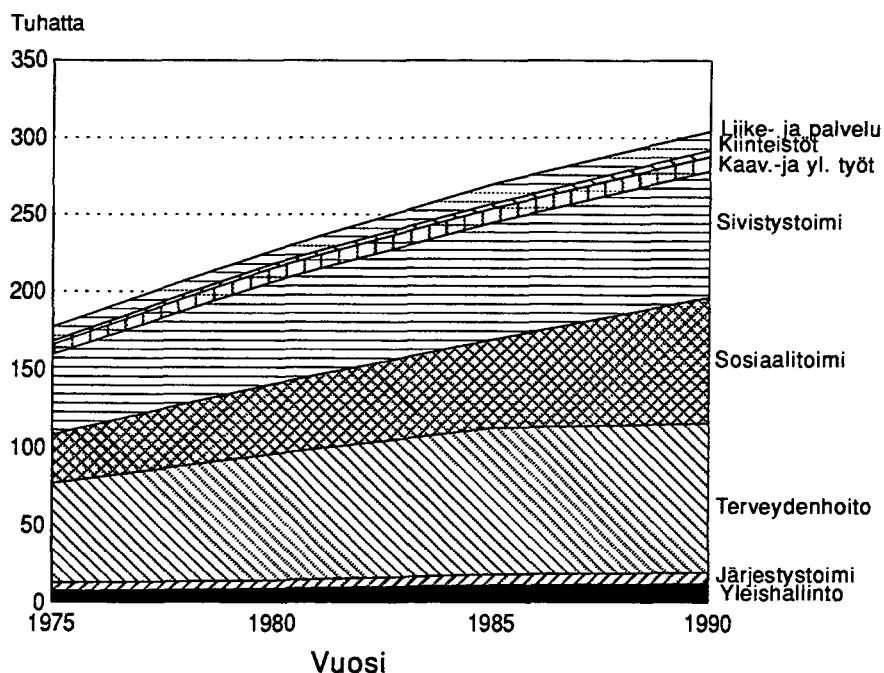
Osa-aikaisten, sivutoimisten tai osan kuukautta työskennelleen henkilökunnan osuus on kunnissa huomattava, noin 18 %. Valtion kuukausipalkkaisilla vastaava osuus on tätä selvästi pienempi.

Päätoimisen henkilökunnan ikärakenne on valtion ja kuntasektorin kuukausipalkkaisilla samankaltainen. Yli 50-vuotiaita on päätoimisista kuukausipalkkaisista kuntasektorilla noin 20,4 %, kun vastaava osuus valtiolla on prosenttiyksikön verran pienempi.

Keskimääräisen palvelusajan pituus on kuntasektorilla lyhempi kuin valtiolla. Vähintään 15 vuotta palvelleita oli kuntasektorin kokoaikaisista kuukausipalkkaisista 43,6 %, kun vastaava osuus valtiolla oli yli kaksi prosenttiyksikköä suurempi. Ero aiheutuu kuntasektorin henkilökunnan naisvaltaisuudesta (mm. lastenhoidon vuoksi palvelusaikaan tulevista katkoista) ja henkilökunnan määrän kasvusta.

Kuntasektorin kokoaikaisen kuukausipalkkaisen henkilöstön määrä on kasvanut kunnallisen henkilökisterin mukaan vuodesta 1975 vuoteen 1990 noin 172 %. Kasvu on ollut voimakainta sosiaalitoimen hallinnonalalla vuodesta 1985 vuoteen 1990 (42 %). Kuntainliittojen osuus kokoaikaisesta kuukausipalkkaisesta henkilöstöstä oli vuonna 1990 noin 33 %.

Kuvio 4. Kuntasektorin kokoaikaisen täysipalkkaisen kuukausipalkkaisen henkilöstön määrän kasvu vuosina 1975 - 1990

6. TYÖVOIMAKUSTANNUKSET VUONNA 1990

6.1 Työvoimakustannusten rakenne

Kuntasektorin työvoimakustannukset olivat vuonna 1990 yhteensä 59 925 milj. markkaa. Ne jakautuivat seuraavasti:

- tehdyn työajan ansio	64,7%	38 800 milj. mk
- välilliset palkat	14,8%	8 876 milj.mk
- sosiaaliturva	19,4%	11 616 milj.mk
- muut työvoimakustannukset	1,1%	632 milj. mk

Välittömästi työtehtäviin liittyvät kustannukset kuten päivärahat, matkakustannusten korvaukset ym. verottomat korvaukset (560 milj.) eivät sisälly työvoimakustannuslukuihin. Kuntasektoria on tutkimuksessa tarkasteltu osana julkista sektoria, minkä vuoksi valtiolta kustannusten peittämiseen saatua rahoitusta, kuten työllistämistukea (880 milj), ei ole vähennetty kuntasektorin työvoimakustannuksista.

6.2 Työvoimakustannukset kunnissa alueittain ja kuntainliitoissa

Kunnan koko ja sijainti vaikuttaa välillisten työvoimakustannusten suuruuteen. Suurissa kunnissa ja pääkaupunkiseudulla ovat välilliset työvoimakustannukset suuremmat kuin Väli- ja Pohjois-Suomessa ja pienissä kunnissa.

Taulukko 3. Kuntien välillisten työvoimakustannusten osuus palkkasummasta
A) Suuralueen mukaan

	Välilliset palkat	Sosiaali-kustannukset	Muut työvoimakustannukset	Yhteensä
KOKO MAA	18,54	23,80	1,25	43,59
Pääkaupunkiseutu	20,28	29,90	1,61	51,78
Etelä-Suomi	18,43	22,87	1,25	42,55
Pohjois-Suomi	17,88	21,99	1,01	40,89

B) Kunnan koon mukaan

	Välilliset palkat	Sosiaali-kustannukset	Muut työvoimakustannukset	Yhteensä
KAIKKI KUNNAT	18,54	23,80	1,25	43,59
yli 50 000 asukasta	19,76	27,08	1,40	48,24
5 000 - 50 000 asukasta	17,67	21,68	1,12	40,47
alle 5 000 asukasta	17,81	20,76	1,30	39,87

C) Kuntainliitot laitoslajin mukaan

	Välilliset palkat	Sosiaali- kustannukset	Muut työvoima- kustannukset	Yhteensä
KAIKKI KUNTAINLIITOT	18,84	25,96	1,53	46,33
Sairaanhoitopiirin kl.	19,50	26,00	1,46	46,96
Kansanterveystyön kl.	17,59	26,43	1,52	45,54
Kunnallis- ja vanhainkoti-kl.	18,23	25,92	1,29	45,44
Kasvatus- ja perheneuvonta-kl.	18,57	26,56	1,28	46,41
Ammatillisten oppilaitosten kl.	15,84	25,00	2,06	42,90
Muut kuntainliitot	21,10	22,08	1,58	44,76

Välillisten palkkojen osuus on suurin yli 100 000 asukkaan kunnissa. Tämä johtuu korkeimmista loma-ajan palkoista ja lapsen syntymään liittyvistä menoista. Pienissä alle 5 000 asukkaan kunnissa välillisten palkkojen kustannusosuus, erityisesti loma-ajan ja sairausajan palkat ovat pienempiä kuin muualla (Taulukko 12).

Kuntainliitoissa välillisten palkkojen osuus on suurin sairaanhoitopiireissä, missä loma-ajan palkat ja lapsen syntymään liittyvät menot ovat korkeimmat. Ammatillisissa oppilaitoksissa ovat alhaisimmat loma-ajan palkat ja lapsen syntymään liittyvät menot sekä toisaalta sairausajan palkat (Taulukko 9).

Välilliset palkat ovat korkeimmat pääkaupunkiseudulla ja Uudenmaan läänissä. Näillä alueilla loma-ajan palkat ja lapsen syntymään liittyvät menot ovat suhteellisesti korkeimmat. Väli-Suomessa ja erityisesti Vaasan läänissä ovat alhaisemmat välillisten palkkojen kustannukset. Tämä johtuu matalammista loma-ajan ja sairausajan palkkaosuuksista (Taulukko 10 ja 11). Pääkaupunkiseudulla ovat välilliset työvoimakustannukset 52 % palkkasummasta ja Pohjois-Suomen kunnissa n. 41 % palkkasummasta .

Sosiaaliturvakustannukset pääkaupunkiseudulla (29,9 %) ovat korkeimmat, mikä johtuu lähinnä suuresta kuntien eläkkeiden määrästä. Opettajien osuus henkilöstöstä pienissä kunnissa on suurempi kuin suurissa kunnissa, mikä vaikuttaa myös eläkevakuutusmaksujen osuuteen. Kasvatus- ja perheneuvontakuntainliitoissa ovat korkeimmat sosiaaliturvakustannukset, mikä johtuu korkeista kuntien eläkemaksuista. Alhaisimmat sosiaaliturvakustannukset ovat muissa kuntainliitoissa. Tähän ryhmään luokiteltiin liike- ja palvelutoiminnan kuntainliitot, joissa maksetaan pienempiä sosiaaliturvamaksuja ja kuntien eläkemaksuja.

Eläkevakuutusmaksut ja kuntien maksamat eläkkeet kasvavat nopeasti kunnan asukasluvun kasvaessa (ks. kohta 6.5.2).

6.3 Työvoimakustannukset palkkausmuodon mukaan

Välillisten palkkojen osuus tehdyn työajan palkoista oli vuonna 1990 kuukausipalkkaisilla työntekijöillä 22, 6 % ja tuntipalkkaisilla 26,6 %.

Kuukausipalkkaisilla työntekijöillä loma-ajan palkat ja lomaraha olivat 17,4 % ja tuntipalkkaisilla 16,4 % tehdyn työajan palkasta. Ero johtuu tuntipalkkaisten työntekijöiden vaihtuvuudesta, lyhytaikaisten työsuhteiden yleisyydestä ja lomaoikeuden eroista.

Tuntipalkkaisilla työntekijöillä sairausajan palkat olivat 5,0 % tehdyn työajan palkasta, kun kuukausipalkkaisilla vastaava osuus oli 3,1 %. Ero johtuu tuntipalkkaisten työntekijöiden työtehtäviin liittyvistä olosuhteista ja poissaolojen tarkemmasta kirjautumisesta. Lisäksi tuntipalkkaisten palkallisten arkipyhien osuus oli 3,2 % tehdyn työajan palkoista (ks. taulukko 7).

6.4 Välilliset palkat kuntasektorilla

Välillisten palkkojen osuus kuntasektorin palkkasummasta oli vajaa viidennes eli 18,6 % (Taulukko 5). Pääsyyssä suhteellisen alhaiseen osuuteen on henkilökunnan palkkausmuoto, lähes 90 % henkilökunnasta on kuukausipalkkaisia, joilla tehdyn työajan ansioiden määrittely on usein ongelmallista. Kun palkanmaksun ja tehdyn työajan riippuvuus on väljä, työajan kirjaamisen menettely vaihtelee sekä kunnasta että kustannuserästä riippuen.

Lisäksi työpaikalla oloaika kirjautuu työajan seurannassa tarkemmin kuin työajan käyttö. Sitä esim. poissaoloja koskevat tiedot tulevat selvityksessä tarkemmin esille kuin koulutukseen, työsuojeluun ja ay-toimintaan käytetty aika.

6.4.1 Lomarahaa

Kuntasektori maksoi v. 1990 lomarahoja noin 1,9 mrd markkaa. Kuukausipalkkaisen lomarahan on enintään puolet ja keskimäärin 45 prosenttia loma-ajan palkasta. Lomarahan osuus on alle 50 % mm. talviloman pidennyksen tai eräiden lisien vuoksi (Taulukko 5 ja 7).

Tuntipalkkaisille ei erillistä lomarahaa makseta, sillä se sisältyy loma-ajan palkkaan. Lomarahan osuus on pieni niissä ryhmissä, missä tuntipalkkaisten osuus henkilökunnasta on huomattava, esim. liike- ja palvelutoiminnassa sekä kaavoituksen ja yleisten töiden hallinnonaloilla.

6.4.2 Loma-ajan palkka

Lomapäiviltä maksettu palkka muodosti noin kymmenesosan koko palkkasummasta, eli 4,8 mrd markkaa. Osuus oli kuntainliitoissa hiukan suurempi kuin kunnissa keskimäärin, suurissa kunnissa hiukan suurempi kuin pienissä kunnissa ja pieneni etelästä pohjoiseen siirryttäessä.

Opettajien laskennallinen lomapalkka ei sisällä talvilomapidennyksiä, minkä vuoksi loma-ajan palkan suhteellinen osuus on sivistystoimessa pieni. Sivistystoimen kustannusosuus on suurin alle 10 000 asukkaan kunnissa (taulukko 8), missä kuntainliitot vastaavat terveydenhuollosta ja osin myös sosiaalitoimesta.

Loma-ajan palkan osuus kasvaa palveluajan myötä ja aloilla, missä kokoaikaisen henkilökunnan osuus oli suuri, esimerkkeinä kaavoitustoimi ja yleishallinto. Epäsäännölliset palkan lisät esim. ylityöstä, vuorotyöstä ja varallaolosta tms. eivät vaikuta lomapalkan määrään. Tämä lienee syytä siihen, että järjestystoimessa ja liike- ja palvelutoimessa loma-ajan palkan ja

lomarahan yhteisosuus jää keskitasoa pienemmäksi keskimääräistä pidemmästä palvelusajasta ja osa-aikaisten määrän vähydestä huolimatta.

6.4.3 Lapsen syntymä ja hoito

Kolme neljästä kuntasektorilla työskentelevästä on naisia. Terveystieteiden ja sosiaalitoimen hallinnonaloilla yli prosentti palkkasummasta käytetään äitiyslomien ja palkallisten hoitovapaiden palkkoihin. Vastaavilla hallinnonaloilla toimivissa kuntainliitoissa osuus jää hiukan pienemmäksi. Kustannusten nettovaikutus on tätä pienempi, sillä kansaneläkelaitos korvasi kuntasektorilla äitiysloman ja sairausloman palkoista vuonna 1990 n. 640 miljoonaa eli 38 %.

6.4.4 Sairausajan palkka (ml. tapaturmat)

Sairaudesta ja tapaturmasta aiheutuneista poissaoloista koitui kuntatyöntantajalle noin 1,3 mrd markan palkkakustannukset ilman Kansaneläkelaitoksen palautuksia. Sairauspoissaolojen osuus oli suurin kaavoituksen ja yleisten töiden sekä kiinteistöjen hoidon aloilla, missä tuntipalkkaisten osuus on huomattava. Sairauspoissaoloja oli keskimääräistä enemmän myös terveydenhuollon ja sosiaalitoimen hallinnonaloilla, terveydenhoitoalan kuntainliittoja lukuunottamatta.

Sairauspoissaolojen määrä kasvaa tasaisesti kuntakoon kasvaessa siten, että suurimmissa kunnissa poissaolojen määrä on yli 40 % suurempi kuin pienissä kunnissa. Tähän vaikuttaa mm. erikokoisten kuntien erilainen hallinnonalajako - sairauspoissaolojen kannalta ongelmallisten hallinnonalojen osuus on suurin suurissa kaupungeissa. Sairauspoissaolot voivat kirjautua tarkemmin mm. terveydenhoidossa, jossa useimmiten poissaolijan paikalle on palkkattava sijainen, sekä tuntipalkkaisilla, joille palkka maksetaan tehdyiltä työajalta.

6.4.5 Koulutusajan palkka

Koulutusajalta maksettiin palkkoja noin 250 miljoonaa eli 0,5 % koko palkkasummasta. Määrä on todennäköisesti aliedustava, sillä kaikki koulutuspäivät eivät kuntien työajan seurannassa kirjaannu.

Koulutusajan palkoista 90 % käytettiin henkilöstökoulutukseen, johon luettiin mukaan myös työsuojelu ja väestönsuojelukoulutus. Työmarkkinakoulutukseen kului noin 3,5 prosenttia ja omaehtoiseen opiskelun tukemiseen 6,5 % koulutusajan palkkakustannuksista.

Koulutukseen käytetty työaika oli suurin yleishallinnon, järjestystoimen ja terveydenhuollon aloilla ja pienin kiinteistöissä ja liike- ja palvelutoimessa. Koulutusajalta maksettiin eniten palkkoja alle 100 000 asukkaan kunnissa. Kuitenkaan kuntakoko tai alue eivät huomattavasti vaikuta koulutuksen määrään. Sairaalakuntainliitoissa ja terveyskeskuskuntainliitoissa ovat koulutusajan palkat keskimääräistä suurempia (Taulukko 9 ja 12).

6.4.6 Muut välilliset palkat

Kuntainliittojen palveluksessa on hyvin vähän tuntipalkkaisia. Arkipyhäkorvauksia maksettiin erityisesti suurissa kunnissa kaavoituksen, kiinteistöjen ja liike- ja palvelutoiminnan hallinnonaloilla.

Luottamusmiestoiminnan, työsuojelun, yhteistoiminnan ja väestösuojelun palkkoihin käytetään kunnissa vain 0,1 % palkkasummasta. Pienissä kunnissa osuus näyttää hieman keskimääräistä suuremmalta.

6.5 Sosiaaliturva

Sosiaaliturvan kustannukset olivat kuntasektorilla noin 11,6 mrd eli 24,4 % palkkasummasta. Tästä 2/3 oli kuntien eläkevakuutusmaksuja. Ne koostuivat lähes yksinomaan työnantajan lakisääteisistä maksuista - 2/3 kaikista maksuista oli eläkevakuutusmaksuja. Sosiaaliturvakustannusten vähennyseränä on tarkastelussa otettu huomioon kansaneläkelaitoksen työnantajalle maksamat sairausajan palkan palautukset.

6.5.1 Sosiaaliturvamaksut

Työnantajan sosiaaliturvamaksu oli kunnissa keskimäärin 7,7 % ja kuntainliitoissa 8,3 % palkkasummasta. Ero johtuu siitä, että liike- ja palvelutoiminnassa sosiaaliturvamaksu on yli prosenttiyksikön matalampi kuin muilla hallinnonaloilla. Liike- ja palvelutoimintaa harjoittavia kuntainliittoja on vähän.

6.5.2 Eläkevakuutusmaksut

Kuntasektorin eläkevakuutusmenot koostuivat

- a) Kuntien eläkevakuutusmaksusta6,88 mrd
- b) Kuntien ylimääräisestä varhaiseläkemaksusta.....0,20 mrd
- c) LEL-vakuutusmaksusta.....0,17 mrd

Kuntien eläkevakuutuksen piiriin eivät kuulu peruskoulun viranhaltijat (opettajat) tai kunnan omistaman lukion opettajat ja muu henkilökunta, jonka palkkaukseen koulu saa valtionapua. Keskimääräisen 18 % KVTEL -maksun mukaan tämä vastaa noin 1,2 mrd markan säästöä kuntien eläkevakuutusmenoissa. Mikäli kunnat joutuisivat huolehtimaan opettajakunnan eläkevakuutuksesta, kohoaisi sosiaaliturvan osuus palkkasummasta 24,4 %:sta lähes 27 %:iin.

Kuntien eläkevakuutuksen kustannukset ovat keskimääräistä suuremmat suurissa kunnissa ja Etelä-Suomessa suuremmat kuin Pohjos-Suomessa (Taulukko 10 ja 11).

Tähän vaikuttavia syitä on monia:

- Kunnallisen eläkevakuutuksen ulkopuolelle jäävien palkansaajaryhmien, kuten opettajat ja LEL-aloilla työskentelevät, osuus henkilökunnasta on pienissä kunnissa suurempi kuin suurissa.
- Suurissa kunnissa on enemmän henkilöstöryhmiä, joiden eläkeikä on kunta-alan yleistä eläkeikää alempi ja joiden osalta peritään tavanomaista korkeampaa eläkevakuutusmaksua.
- Suuret kunnat maksavat enemmän ylimääräistä varhaiseläkemaksua. Tämä johtuu siitä, että varhaiseläkkeiden käyttö on siellä yleisempää kuin pienissä kunnissa.
- LEL-vakuutukset ovat yleisempiä pienissä kunnissa. Alle 5 000 asukkaan kunnissa LEL-maksut ovat noin prosentin palkkasummasta, kun vastaava osuus yli 50 000 asukkaan kunnissa jää viidennekseen tästä.

6.5.3 Kuntien maksamat eläkkeet

Kunnat ja kuntainliitot maksoivat suoraan entiselle henkilöstölleen eläkkeitä noin 720 miljoonaa markkaa. Kustannuksia esiintyy erityisesti suurissa, yli 100 000 asukkaan kunnissa, missä niiden osuus kohoaa viiteen prosenttiin palkkasummasta. Pienemmissä kunnissa ja kuntainliitoissa niiden merkitys on hyvin vähäinen.

6.5.4 Muut vakuutukset

Ryhmähenkivakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun, tapaturmavakuutusmaksun ja erorahamaksun yhteenlaskettu määrä oli vuonna 1990 540 miljoonaa markkaa. Maksujen suhteellinen osuus ylitti keskiarvon sekä pienissä että suurissa kunnissa. Pääkaupunkiseutua lukuunottamatta niiden osuus oli Etelä-Suomessa pienempi kuin Pohjois-Suomessa.

6.6 Muut välilliset työvoimakustannukset

Kuntasektori käytti muihin, yleensä vapaaehtoiisiin työvoimakustannuksiin 630 miljoonaa markkaa. Merkittävimpiä kustannuseriä olivat henkilöstön koulutus, työpaikkaterveydenhuolto sekä henkilöstön suojapuvut ja työvaatteet.

Kustannusten osuus oli keskimääräistä suurempi toisaalta suurissa, toisaalta pienissä kunnissa. Pienet kunnat panostavat koulutukseen keskimääräistä enemmän, kun taas esim. työterveydenhuollon kustannukset jäävät niissä pieniksi. Suurissa kunnissa taas työterveyshuollon ja työvaatteiden kustannukset korottavat muiden välillisten kustannusten osuutta (Taulukko 12).

Muiden välillisten kustannusten osuus kasvaa tasaisesti pääkaupunkiseudulta pohjoiseen siirryttäessä. Ero heijastanee sekä henkilökunnan tehtävärakenteen erilaisuutta että myös työvoiman tarjonnan erilaisuutta maan eri osissa.

Kuntasektorin koulutusmäärärahat olivat tarkasteluvuonna noin 360 miljoonaa markkaa, millä tuotettiin noin 700 000 koulutuspäivää. Koulutuspäivien määrä olisi näin pienempi kuin valtiolla, missä koulutusmääräraha oli 170 miljoonaa markkaa. Yhden koulutuspäivän hinta olisi kuntasektorilla noin 500 markkaa eli yli kaksinkertainen valtioon verrattuna. On kuitenkin muistettava, että kaikki koulutuspäivät eivät kirjaannu kuntien ja kuntainliittojen henkilöstöhallintojärjestelmiin.

7. TYÖVOIMAKUSTANNUKSET SEKTOREITTAIN

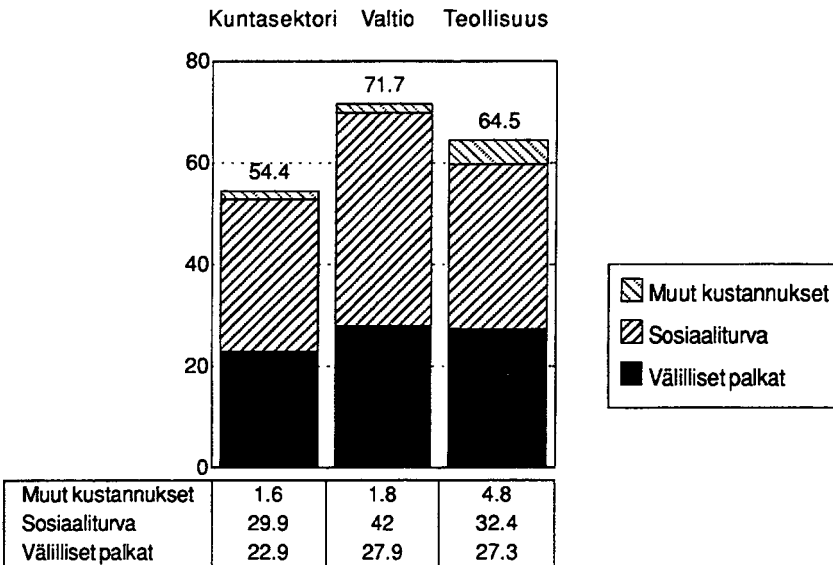
Kuntasektorin, valtion ja teollisuuden työvoimakustannukset ja niiden rakenne poikkeavat toisistaan henkilökunnan rakenteen, sopimusten ja sosiaaliturvan, etenkin eläkkeiden, rahoitusjärjestelmien osalta.

Henkilökunnan rakenteeseen liittyviä tekijöitä ovat mm. palvelusajan pituus, sukupuoli, palkkausmuoto ja työsuhteen pituus. Kuntasektorin henkilöstön määrä on kasvanut vuodesta 1970 vuoteen 1990 yli kaksinkertaiseksi. Valtion henkilöstön määrä on samana aikana nousnut noin 50 %. Kuntasektorilla on myös runsaasti osa-aikaisissa ja lyhytaikaisissa työsuhteissa työskentelevää henkilöstöä. Nämä vaikuttavat siihen, että loma-ajan palkkojen ja kuukausipalkkaisten lomarahojen osuus on kuntasektorilla pienempi kuin valtiolla. Myös opettajien laskennallinen loma-oikeus vaikuttaa samaan suuntaan.

Kuntasektorin palkansaajista naiset ovat enemmistönä: kokoaikaisista kuukausipalkkaista on miehiä vain 23 %. Valtiolla miesten osuus on 56 %. Lapsen syntymään ja hoitoon liittyviä poissaoloaikojen palkkojen osuus palkkasummasta onkin kuntasektorilla yli kaksinkertainen valtioon verrattuna.

Koulutusajan palkat ovat kunnissa suhteellisesti selvästi pienemmät kuin valtiolla. Osin tämä johtunee kustannusten kirjaamiseroista, osin ero on ilmeisesti todellista ja liittyy henkilökunnan rakenteeseen ja tehtäviin. Mm. yleishallinnossa koulutusajan palkkojen osuus on kaksinkertainen muihin hallinnonaloihin verrattuna (Taulukko 13).

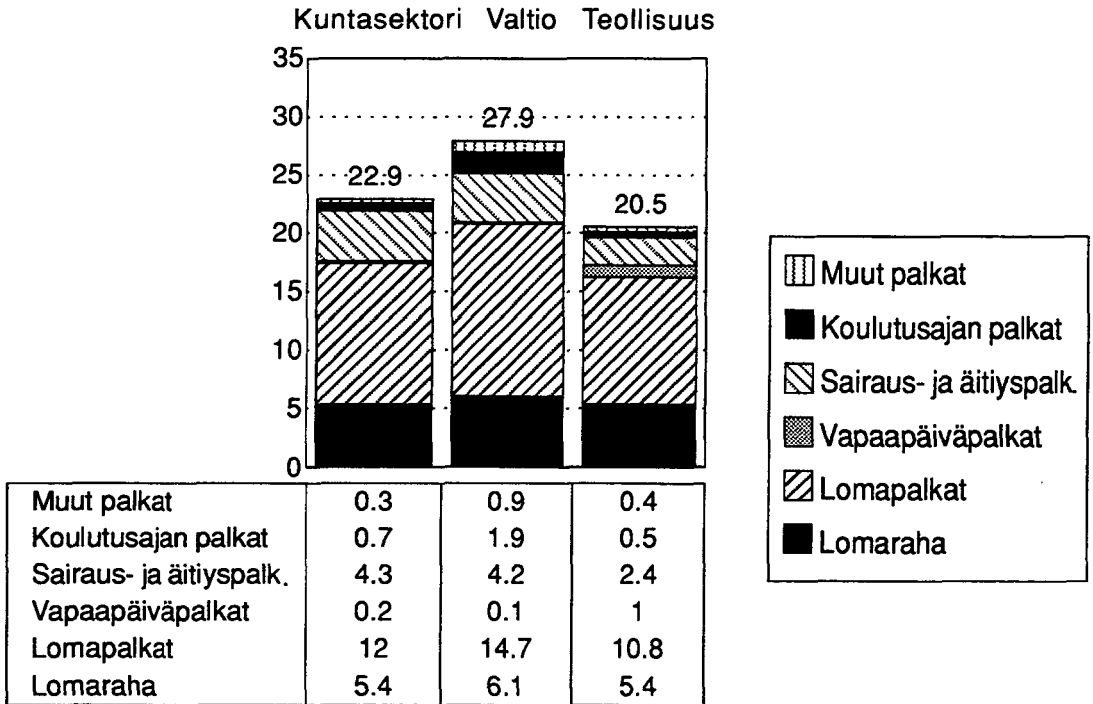
Kuvio 5. Välilliset työvoimakustannukset eri sektoreilla, % tehdyn työajan palkoista

Sosiaaliturvakustannukset ilman eläkekustannuksia ovat kunnissa ja kuntainliitoissa valtiota korkeammat. Eläkejärjestelmien erosta, valtion maksamista opettajien eläkkeistä ja kuntasektorin kattamattomista eläkevastuista (eläkevakuutusmaksujen tasosta) johtuu, että vuonna 1990 eläkkeistä aiheutuneiden työvoimakustannusten osuus oli kuntasektorilla selvästi valtiota pienempi. Vuodesta 1991 alkaen valtion virastojen ja laitosten eläkemenot on budjetoitu 25 % palkkasummasta (lukuunottamatta puolustusvoimia, rajavartiolaitosta ja liikelaitoksia). Vuoden 1991 eläkemaksujen perusteella valtion eläkemenojen osuus tehdyn työajan palkoista laskisi 35 prosentista 33 prosenttiin.

Eri sektoreiden kuukausipalkkaisten (teollisuudessa toimihenkilöiden) välillisten palkkojen merkittävimmät erot ovat loma-ajan sekä sairaus- ja äitiysloma-ajan palkoissa. Valtiolla loma-ajan palkkojen osuus tehdyn työajan palkoista oli 20,8 %, kuntasektorilla 17,4 % ja teollisuudessa 16,2 %. Teollisuudessa lähinnä ns. Pekkaspäivistä johtuvien vapaapäiväpalkkojen osuus oli lisäksi 1 % tehdyn työajan palkoista, kun taas julkisen sektorin kuukaispalkkaisilla ko. erällä ei ole merkitystä.

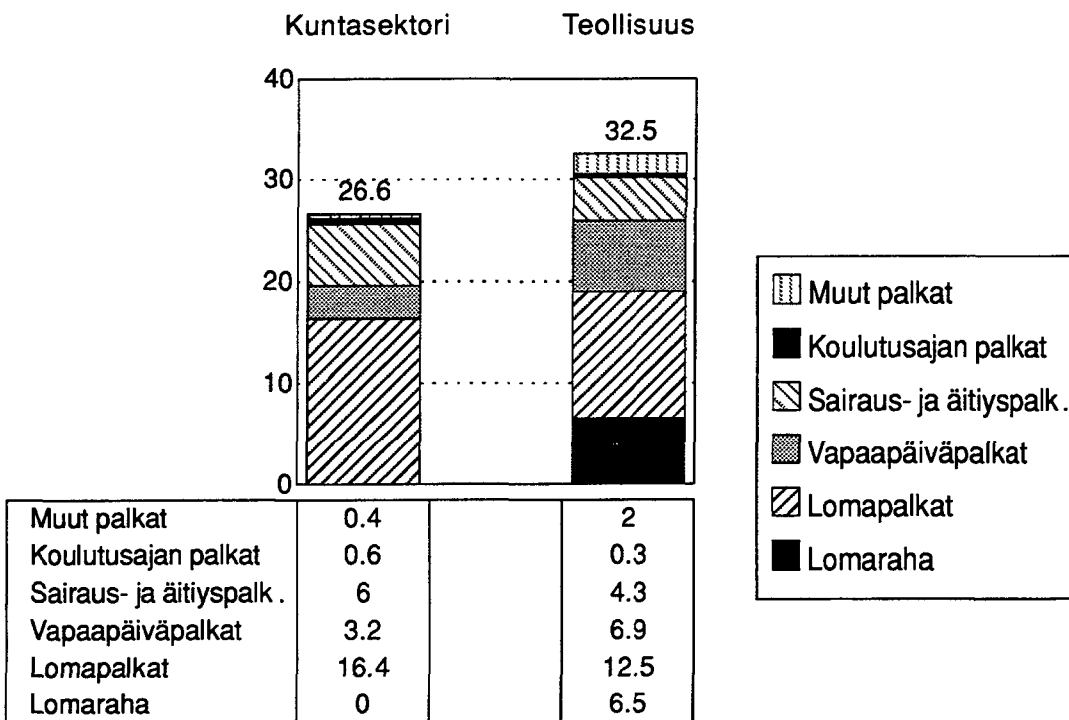
Kuvio 6. Kuukausipalkkaisten välilliset palkat sektoreittain, % tehdyn työajan palkoista

Kuntasektorin tuntipalkkaisilla välillisten palkkojen osuus tehsun työajan palkoista oli 2,6 prosenttia. Teollisuuden työntekijöillä osuus oli vuonna 1988 lähes 6 prosenttiyksikköä suurempi, 32,5%.

Kuntasektorin tuntipalkkaisten työehtosopimuksen mukaan lomarahha ei makseta, mutta loma-ajan palkkoja laskettaessa käytetään keskiansion kertoimena lukua 1,5. Loma-ajan palkkojen osuus oli 16,4%. Teollisuuden työntekijöillä loma-ajan palkkojen ja lomaltapaluurahan osuus oli 19% tehdyntyöajan palkoista. Myös vapaapäiväpalkkojen osuus oli teollisuudessa selvästi korkeampi (6,9%) kuin kuntasektorilla (3,2%)

Kuvio 7. Tuntipalkkaisten välilliset palkat sektoreittain, % tehdyn työajan palkoista

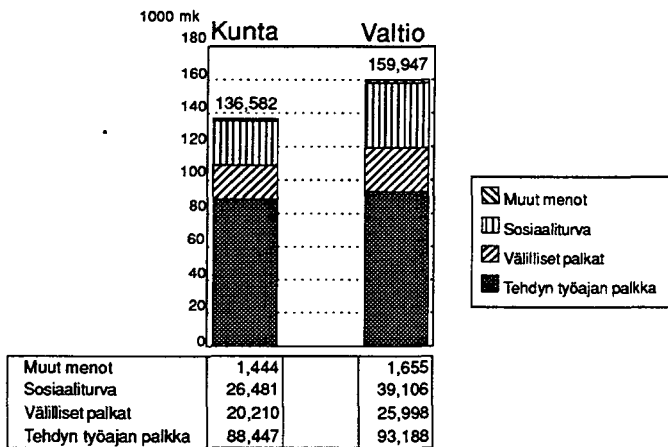
8. YHTEENVETO

Kuntasektorin keskimääräinen palkkataso on matalampi kuin valtiolla. Välillisten palkkojen ohella valtiolla muut työvoimakustannuserät ovat korkeammat kuin kuntasektorilla verrattuna tehdyn työajan palkkoihin.

Kuntasektorin keskimääräisen kokoaikaisen henkilöstön palkkatason ja tämän tutkimuksen työvoimakustannusten rakenteen mukaan keskimääräisen kokoaikaisen henkilöresurssin vuosikustannus vuonna 1990 oli 136 582 mk. Valtiolla vastaava kustannus oli lähes 160 000 mk.

Suurin osa erosta johtuu sosiaaliturvakustannuksista. Kuntasektorin eläkevakuutusmaksujen mataluus suhteessa eläkevastuisiin merkitsee huomattavaa nousupainetta sosiaaliturvan työvoimakustannuserään tulevaisuudessa. Valtio maksaa eräitä opetusalan eläkkeitä, joiden kustannukset eivät ole mukana tässä tarkastelussa, mikä osaltaan alentaa kuntasektorin suhteellisia eläkekustannuksia.

Kuvio 8. Kokoaikaisen henkilöresurssin hinta kuntasektorilla ja valtiolla vuonna 1990

Kuntasektorin työvoimakustannukset olivat vuonna 1990 noin 60 000 milj. mk. Keskimäärin jokainen suomalainen sai osallistua näihin kustannuksiin 1000 markalla joka kuukausi. Suurin osa työvoimakustannuksista kohdistuu kuntasektorin kolmeen suureen palveluita tuottavaan hallinnonalaan: terveydenhuoltoon, sosiaalitoimeen ja sivistystoimeen.

Eräs tämän tutkimuksen tulos on, että tietämys työvoimakustannuksista ja niiden muodostumisesta sekä työvoimakustannuksien seurantamahdollisuudet vaihtelevat huomattavasti kunnissa ja kuntainliitoissa. Muuttuvissa oloissa on ilmeistä, että tarve hallita kustannuksia entistä paremmin kasvaa. Samaan aikaan erityisesti eläkkeistä tulee aiheutumaan merkittävää nousupainetta työvoimakustannuksiin.

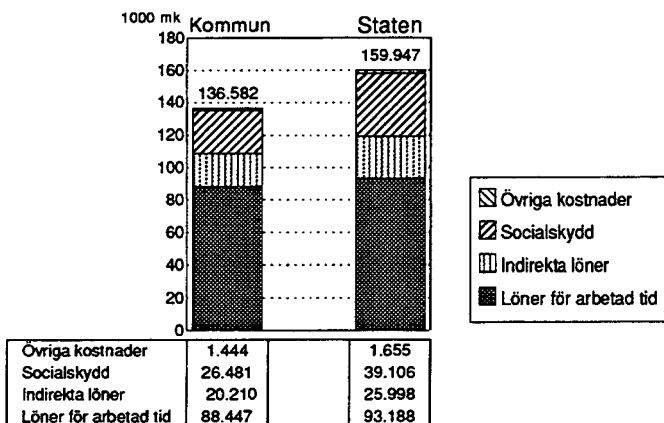
9. SAMMANDRAG

Den genomsnittliga lönenivån inom den kommunala sektorn är lägre än inom statsförvaltningen. Förutom de indirekta lönerna är övriga arbetskraftskostnader högre inom statsförvaltningen än inom den kommunala sektorn jämfört med lönerna för arbetad tid.

Enligt den genomsnittliga lönenivån för heltidsanställda inom den kommunala sektorn och arbetskraftskostnadsstrukturen i denna undersökning var de genomsnittliga årliga kostnaderna för de heltidsanställda personresurserna 136 582 mk år 1990. Inom statsförvaltningen var kostnaderna nästan 160 000 mk.

Största delen av skillnaden beror på socialskyddskostnaderna. Den kommunala sektorns låga pensionsförsäkringspremier i förhållande till pensionansvaret innebär ett kraftigt tryck på arbetskraftskostnadsstrukturen inom socialskyddet. Staten betalar vissa pensioner inom undervisning, vars kostnader inte betraktas i denna undersökning, vilket på sin sida sänker de relativa pensionkostnaderna inom den kommunala sektorn.

Figur 8. Priset på heltidsanställda personresurserna inom den kommunala sektorn och staten år 1990

År 1990 var den kommunala sektorns arbetskraftskostnader ca 60 000 milj. mk. Varje finländare deltog i dessa kostnader i medeltar med 1 000 mk varje månad. Största delen av arbetskraftskostnaderna gäller den kommunala sektorns tre stora förvaltningsgrenar: hälsovård, socialväsendet och bildningväsendet.

Ett resultat av detta undersökningen är bl.a. att kännedom om arbetskraftskostnader jämte uppkomsten av dem samt om möjligheterna att uppfölja arbetskraftskostnaderna varierar betydligt i de olika kommunerna och kommunalförbunden. I de föränderliga förhållandena är det uppenbart behovet att ha kontroll över ökat kostnaderna ökar allt mer. Samtidigt kommer speciellt pensionerna att förosaka betydande ökning i arbetskraftskostnader.

TAULUKKO 4. TYÖVOIMAKUSTANNUKSET VUONNA 1990, MILJ. MARKKAA

Työvoimakustannuserä	milj. markkaa		
	Kunnat	Kuntainliitot	Yhteensä
I. PALKKASUMMA	35185,14	12491,88	47677,02
A.VÄLILLISET PALKAT	6523,04	2353,24	8876,27
1. lomaraha	1391,59	526,78	1918,37
2. loma-ajan palkka	3479,18	1294,23	4773,41
3. säteilyvapaan palkka	1,02	8,84	9,86
4. lapsen syntymä	227,38	72,98	300,36
4. hoitovapaan palkka	49,53	17,67	67,20
5. sairausajan palkka	959,95	297,21	1257,15
6. palkka tapaturmasta tms.	63,88	12,17	76,05
7. koulutusajan palkat	166,10	88,55	254,65
8. VES/TES-perusteinen poissaolo	10,75	2,99	13,74
9. päivystysajan palkat	9,51	10,77	20,28
10. muut poissaolopalkat	30,45	4,84	35,29
11. palkalliset arkipyhät	88,26	4,86	93,12
12. yhteistoiminta- ja työsuojelu yms.	45,45	11,36	56,80
B. TEHDYN TYÖAJAN PALKKA	28662,10	10138,64	38800,74
II. SOSIAALITURVA	8373,55	3242,58	11616,13
13. työnantajan sosiaaliturvamaksu	2701,06	1033,05	3734,11
14. eläkevakuutusmaksut	5009,22	2247,69	7256,91
15. kuntien maksamat eläkkeet	688,73	32,04	720,77
19. muut vakuutukset	424,53	120,40	544,93
20. sairausvakuutuksen palautukset	-449,98	-190,61	-640,58
III. MUUT VÄLILLISET KUSTANNUKSET	441,28	190,76	632,04
20. suojapuku	70,60	19,01	89,61
21. vapaat työmatkat	0,86	0,77	1,62
22. koulutusmääräraha	254,20	109,95	364,16
23. työsuojelu	3,02	0,72	3,74
24. terveydenhuollon kustannukset	61,73	36,32	98,05
25. ateriatuki	17,72	8,18	25,90
26. virkistys- ja sosiaalikulut	21,97	13,53	35,50
29. henkilökunta-alennukset	0,43	0,03	0,46
30. muut työvoimakustannukset	10,75	2,25	13,00
TYÖVOIMAKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	43999,97	15925,22	59925,19

TAULUKKO 5. TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN OSUUS PALKKASUMMASTA VUONNA 1990

Työvoimakustannuserä	%:a palkkasummasta		
	Kunta	Kuntainliitto	Kuntasektori
I. PALKKASUMMA	100,00	100,00	100,00
A.VÄLILLISET PALKAT	18,54	18,84	18,62
1. lomarahaa	3,96	4,22	4,02
2. loma-ajan palkka	9,89	10,36	10,01
3. säteilyvapaan palkka	0,00	0,07	0,02
4. lapsen syntymä	0,65	0,58	0,63
4. hoitovapaan palkka	0,14	0,14	0,14
5. sairausajan palkka	2,73	2,38	2,64
6. palkka tapaturmasta tms.	0,18	0,10	0,16
7. koulutusajan palkat	0,47	0,71	0,53
8. VES/TES-perusteinen poissaolo	0,03	0,02	0,03
9. päivystysajan palkat	0,03	0,09	0,04
10. muut poissaolopalkat	0,09	0,04	0,07
11. palkalliset arkipyhät	0,25	0,04	0,20
12. yhteistoiminta- ja työsuojele	0,13	0,09	0,12
B. TEHDYN TYÖAJAN PALKKA	81,46	81,16	81,38
II. SOSIAALITURVA	23,80	25,96	24,36
13. työnantajan sosiaaliturvamaksu	7,68	8,27	7,83
14. eläkevakuutusmaksut	14,24	17,99	15,22
15. kuntien maksamat eläkkeet	1,96	0,26	1,51
19. muut vakuutukset	1,21	0,96	1,14
20. sairausvakuutuksen palautukset	-1,28	-1,53	-1,34
III. MUUT VÄLILLISET KUSTANNUKSET	1,25	1,53	1,33
20. suojapuku	0,20	0,15	0,19
21. vapaat työmatkat	0,00	0,01	0,00
22. koulutusmääräraha	0,72	0,88	0,76
23. työsuojele	0,01	0,01	0,01
24. terveydenhuollon kustannukset	0,18	0,29	0,21
25. ateriatuki	0,05	0,07	0,05
26. virkistys- ja sosiaalikulut	0,06	0,11	0,07
29. henkilökurta-alennukset	0,00	0,00	0,00
30. muut työvoimakustannukset	0,03	0,02	0,03
TYÖVOIMAKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	125,05	127,48	125,69

TAULUKKO 6. TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN OSUUS TEHDYN TYÖAJAN PALKOISTA VUONNA 1990

Työvoimakustannuserä	%:a tehdyn työajan palkoista		
	Kunta	Kuntainliitto	Kuntasektori
A.VÄLILLISET PALKAT	22,76	23,21	22,88
1. lomaraha	4,86	5,20	4,94
2. loma-ajan palkka	12,14	12,77	12,30
3. säteilyvapaan palkka	0,00	0,09	0,03
4. lapsen syntymä	0,79	0,72	0,77
4. hoitovapaan palkka	0,17	0,17	0,17
5. sairausajan palkka	3,35	2,93	3,24
6. palkka tapaturmasta tms.	0,22	0,12	0,20
7. koulutusajan palkat	0,58	0,87	0,66
8. VES/TES-perusteinen poissaolo	0,04	0,03	0,04
9. päivystysajan palkat	0,03	0,11	0,05
10. muut poissaolopalkat	0,11	0,05	0,09
11. palkalliset arkipyhät	0,31	0,05	0,24
12. yhteistoiminta- ja työsuojelu yms.	0,16	0,11	0,15
B. SOSIAALITURVA	29,21	31,98	29,94
13. työnantajan sosiaaliturvamaksu	9,42	10,19	9,62
14. eläkevakuutusmaksut	17,48	22,17	18,70
15. kuntien maksamat eläkkeet	2,41	0,32	1,86
18. muut vakuutukset	1,48	1,19	1,40
19. sairausvakuutuksen palautukset	-1,57	-1,88	-1,65
C. MUUT VÄLILLISET KUSTANNUKSET	1,54	1,88	1,63
20. suojapuku	0,25	0,19	0,23
21. vapaat työmatkat	0,00	0,01	0,00
22. koulutusmääräraha	0,89	1,08	0,94
23. työsuojelu	0,01	0,01	0,01
24. terveydenhuollon kustannukset	0,22	0,36	0,25
25. ateriatuki	0,06	0,08	0,07
26. virkistys- ja sosiaalikulut	0,08	0,13	0,09
29. henkilökunta-alennukset	0,00	0,00	0,00
30. muut työvoimakustannukset	0,04	0,02	0,03
VÄLILLISET KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	53,51	57,07	54,45

**TAULUKKO 7. VÄLILLISTEN PALKKOJEN OSUUS TEHDYN TYÖAJAN PALKOISTA
PALKKAUSMUODON MUKAAN**

a) KOKO KUNTASEKTORI

Työvoimakustannuserä	Kuukausi- palkkaiset	Tunti- palkkaiset	Yhteensä
II. TEHDYN TYÖAJAN PALKKA	100,00	100,00	100,00
A.VÄLILLISET PALKAT	22,63	26,57	22,88
1. lomaraha	5,35	0,00	4,94
2. loma-ajan ja säteilyvapaan palkka	12,00	16,41	12,33
3. lapsen syntymä	0,87	0,19	0,77
4. hoitovapaan palkka	0,17	0,18	0,17
5. sairausajan palkka	3,10	5,01	3,24
6. palkka tapaturmasta tms.	0,16	0,60	0,20
7. koulutusajan palkat	0,66	0,60	0,66
8. VES/TES-perusteinen poissaolo	0,03	0,09	0,04
9. päivystysajan palkat	0,06	0,02	0,05
10. muut poissaolopalkat	0,09	0,15	0,09
11. paikalliset arkipyhät	0,00	3,16	0,24
12. yhteistoiminta- ja työsuojelu yms.	0,14	0,17	0,15

b) KUNNAT

Työvoimakustannuserä	Kuukausi- palkkaiset	Tunti- palkkaiset	Yhteensä
II. TEHDYN TYÖAJAN PALKKA	100,00	100,00	100,00
A.VÄLILLISET PALKAT	22,32	26,76	22,76
1. lomaraha	5,38	0,00	4,86
2. loma-ajan ja säteilyvapaan palkka	11,66	16,58	12,14
3. lapsen syntymä	0,86	0,19	0,79
4. hoitovapaan palkka	0,17	0,19	0,17
5. sairausajan palkka	3,17	5,03	3,35
6. palkka tapaturmasta tms.	0,18	0,61	0,22
7. koulutusajan palkat	0,58	0,59	0,58
8. VES/TES-perusteinen poissaolo	0,03	0,09	0,04
9. päivystysajan palkat	0,03	0,02	0,03
10. muut poissaolopalkat	0,10	0,16	0,11
11. paikalliset arkipyhät	0,00	3,13	0,31
12. yhteistoiminta- ja työsuojelu yms.	0,16	0,17	0,16

c) KUNTAINLIITOT

Työvoimakustannuserä	Kuukausi- palkkaiset	Tunti- palkkaiset	Yhteensä
II. TEHDYN TYÖAJAN PALKKA	100,00	100,00	100,00
A.VÄLILLISET PALKAT	23,41	22,95	23,21
1. lomaraha	5,27	0,00	5,20
2. loma-ajan ja säteilyvapaan palkka	12,87	12,66	12,86
3. lapsen syntymä	0,89	0,22	0,72
4. hoitovapaan palkka	0,18	0,08	0,17
5. sairausajan palkka	2,92	4,55	2,93
6. palkka tapaturmasta tms.	0,12	0,36	0,12
7. koulutusajan palkat	0,87	0,91	0,87
8. VES/TES-perusteinen poissaolo	0,03	0,09	0,03
9. päivystysajan palkat	0,11	0,01	0,11
10. muut poissaolopalkat	0,05	0,05	0,05
11. paikalliset arkipyhät	0,00	3,89	0,05
12. yhteistoiminta- ja työsuojelu yms.	0,11	0,11	0,11

TAULUKKO 8. KUNTIEN PALKKASUMMA ASUKASTA KOHTI HALLINNONALOITTAIN, MK (ILMAN KUNTAINLIITTOJA)

Kuntakoko	Yleis- hallinto	Järjes- tystoimi	Ter- veyden- huolto	Sosi- aali- toimi	Sivis- ty- toimi	Kaavoit- us ja yleiset työt	Klin- teistöt	Liike- ja palvelu- toiminta	Muut	Kaikki hallin- non- alat
alle 3 000 asukasta	452	222	66	2233	2031	191	147	68	94	5504
3 000 - 5 999 asukasta	363	184	401	2242	2542	244	196	83	61	6311
6 000 - 9 999 asukasta	281	192	413	1936	2622	331	200	185	75	6231
10 000 - 29 999 asukasta	256	225	663	1721	2595	429	169	390	175	6646
30 000 - 99 999 asukasta	299	244	1289	1728	2633	561	256	777	167	7954
yli 100 000 asukasta	211	193	1802	1963	2099	613	212	1154	100	8347
KOKO MAA	275	212	983	1888	2446	457	201	584	133	7179

TAULUKKO 9. VÄLILLISTEN PALKKOJEN OSUUS PALKKASUMMASTA KUNTIEN HALLINNONALAN JA KUNTAINLIITTOYTYPIIN MUKAAN)

Työvoimakustannuserä	Yleis- hallinto	Järjes- tystoimi	Ter- veyden- huolto	Sosia- aal- toimi	Sivis- tys- toimi	Kaavo- tus ja yleiset työt	Klin- telstöt	Liike- ja palvelu- toiminta	Muut	Kaikki hallin- non- asiat 1)
I. PALKKASUMMA	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
A. VÄLILLISET PALKAT	19,34	16,45	19,15	18,55	16,47	23,08	21,57	18,18	11,96	18,27
1. lomaraha	4,98	3,89	4,37	4,10	4,40	2,77	3,08	2,38	0,89	3,96
2. loma-ajan palkat	10,72	9,33	10,15	9,41	9,00	13,72	12,29	11,17	7,21	9,89
3. lapsen syntymä	0,58	0,17	0,87	1,01	0,42	0,26	0,18	0,13	0,04	0,65
4. hoitovapaan palkka	0,16	0,05	0,16	0,21	0,08	0,11	0,08	0,07	0,05	0,14
5. sairausajan palkka	1,93	2,13	2,88	3,21	1,98	3,95	4,12	3,01	2,62	2,73
6. palkka tapaturmasta	0,13	0,17	0,11	0,19	0,09	0,30	0,35	0,20	0,28	0,18
7. koulutusajan palkka	0,84	0,71	0,61	0,41	0,47	0,55	0,28	0,25	0,18	0,47
8. palkkalliset arkipyhät	0,00	0,00	0,00	0,01	0,03	1,42	1,19	0,97	0,69	0,25

Työvoimakustannuserä	Saira- hoito- piirit, sairaalat	Kansan- terveys- työn kuntain- liitto	Kunnal- lis ja vanhain- kodit	Kasva- tus- ja perhe- neuvo- lat	Amma- tillit set opplia- tokset	Muut kuntain- liitot
I. PALKKASUMMA	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
A. VÄLILLISET PALKAT	19,30	17,30	18,17	18,45	15,62	20,69
1. lomaraha	4,33	3,98	4,16	3,89	4,19	4,33
2. loma-ajan palkat	10,91	9,68	9,57	10,37	8,15	11,47
3. lapsen syntymä	0,64	0,58	0,78	0,51	0,22	0,31
4. hoitovapaan palkka	0,14	0,18	0,08	0,16	0,08	0,16
5. sairausajan palkka	2,47	2,15	3,12	2,71	1,79	2,44
6. palkka tapaturmasta	0,10	0,07	0,11	0,16	0,09	0,11
7. koulutusajan palkka	0,70	0,66	0,35	0,49	1,04	1,14
8. palkkalliset arkipyhät	0,01	0,00	0,00	0,16	0,06	0,73

1) Kuntien %-osuudet poikkeavat taulukossa 5 esitetyistä, koska kaikkia kustannuksia ei ole voitu eritellä hallinnonaloittain

**TAULUKKO 10. KUNTIEN TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN OSUUS TEHDYN TYÖAJAN PALKASTA (%)
SUURALUEEN MUKAAN**

TYÖVOIMAKUSTANNUSERÄT	Koko maa	Pääkaupunki-seutu	Etelä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi
A.VÄLILLISET PALKAT	22,76	25,44	22,60	21,62	21,78
1. Lomaraha	4,86	5,08	4,83	4,78	4,78
2. Loma-ajan palkat	12,14	13,72	12,03	11,60	11,36
3. Lapsen syntyä	0,79	1,02	0,77	0,72	0,71
4. Hoitovapaan palkat	0,17	0,19	0,16	0,14	0,23
5. Sairausajan palkat	3,35	3,88	3,38	2,95	3,29
6. Tapaturma-ajan palkat	0,22	0,22	0,24	0,21	0,20
7. Koulutusajan palkat	0,58	0,63	0,54	0,61	0,57
8. VES/TES-perusteisen vapaan palkat	0,04	0,04	0,03	0,04	0,05
9. Päivystysvapaan palkat	0,03	0,03	0,04	0,03	0,03
10. Muun vapaan palkat	0,11	0,15	0,07	0,09	0,17
11. Arkipyhäkorvaukset	0,31	0,35	0,35	0,28	0,20
12. Luottamusmiestoiminta, työsuojelu yms.	0,16	0,13	0,16	0,17	0,17
B. SOSIAALITURVA	29,21	37,50	28,03	26,40	26,78
13. Työnantajan sosiaaliturvamaksu	9,42	8,76	9,62	9,66	9,33
14. Eläkevakuutusmaksut	17,48	19,58	17,47	16,53	16,50
15. Kuntien maksamat eläkkeet	2,41	8,04	1,53	0,58	0,85
18. Muut vakuutusmaksut	1,48	1,89	1,23	1,45	1,69
19. Sairasvakuutuksen palautukset	-1,57	-0,71	-1,82	-1,81	-1,58
C. MUUT VÄLILLISET KUSTANNUKSET	1,54	2,02	1,54	1,38	1,23
20. Suojapuku	0,25	0,52	0,19	0,20	0,13
22. Koulutusmääräraha	0,89	0,84	0,90	0,96	0,80
24. Terveystuolto	0,22	0,52	0,22	0,07	0,03
25. Ateriatuki	0,06	0,00	0,10	0,06	0,03
26. Virkistys- ja sosiaalituki	0,08	0,14	0,06	0,05	0,09
30. Muut työvoimakustannukset	0,04	0,00	0,05	0,02	0,07
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	53,51	64,96	52,17	49,40	49,79

TAULUKKO 11. KUNTIEN TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN OSUUS TEHDYN TYÖAJAN PALKASTA (%) LÄÄNIN MUKAAN

Työvoimakustannuserä	Koko maa	Uudenmaan lääni	Turun ja Porin lääni	Hämeen lääni	Kymin lääni	Mikkelin lääni	Pohjois-Karjalan lääni	Kuopion lääni	Keskisuo-men lääni	Vaa-san lääni	Oulun lääni	Lapin lääni
A. VÄLILIISET PALKAT	22,76	24,38	22,70	23,19	22,26	21,57	21,90	22,40	23,36	19,48	22,33	21,08
1. Lomараha	4,86	5,01	4,83	4,85	4,77	4,93	4,81	5,07	4,96	4,26	4,77	4,80
2. Loma-ajan palkat	12,14	13,02	12,17	12,27	12,16	11,98	12,06	11,62	12,63	10,37	11,80	10,81
3. Lapsen syntymä	0,79	0,99	0,74	0,76	0,67	0,63	0,64	0,66	0,81	0,81	0,76	0,64
4. Hoitovapaan palkat	0,17	0,19	0,16	0,17	0,14	0,11	0,15	0,13	0,15	0,15	0,16	0,33
5. Sairausajan palkat	3,35	3,69	3,43	3,59	3,13	2,71	3,15	3,29	3,20	2,44	3,22	3,38
6. Tapaturma-ajan palkat	0,22	0,20	0,30	0,26	0,20	0,20	0,14	0,32	0,22	0,14	0,24	0,15
7. Koulutus-ajan palkat	0,58	0,64	0,47	0,54	0,54	0,59	0,28	0,72	0,70	0,68	0,61	0,52
8. VES/TES-per. vapaan palkat	0,04	0,03	0,04	0,03	0,03	0,04	0,05	0,02	0,06	0,04	0,07	0,03
9. Päivystysvapaan palkat	0,03	0,03	0,04	0,03	0,04	0,01	0,03	0,03	0,05	0,02	0,04	0,02
10. Muun vapaan palkat	0,11	0,14	0,05	0,09	0,06	0,05	0,04	0,06	0,17	0,11	0,27	0,04
11. Arkipyhäkorvaukset	0,31	0,32	0,31	0,45	0,35	0,21	0,36	0,31	0,30	0,23	0,24	0,16
12. Yhteistoiminta, työsuojelu yms.	0,16	0,13	0,16	0,16	0,19	0,11	0,19	0,17	0,11	0,25	0,16	0,19
B. SOSIAALITURVA	29,91	34,30	28,39	28,74	27,59	26,09	26,71	25,80	27,55	26,15	26,72	26,84
13. Työnantajan sosiaaliturvamaksu	9,42	9,12	9,37	9,70	9,56	9,72	9,41	9,69	9,97	9,54	9,45	9,17
14. Etäkevuutusmaksu	17,48	18,73	17,36	18,38	17,04	16,26	17,29	16,73	16,91	15,72	16,50	16,49
15. Kuntien maksamat eläkkeet	2,40	5,69	1,87	2,08	1,33	0,40	0,34	0,34	0,71	0,97	0,65	1,10
18. Muut vakuutusmaksut	1,48	1,72	1,64	0,58	1,45	1,43	1,63	1,11	1,52	1,61	2,00	1,29
19. Sairasvakuutuksen palautukset	-1,57	-0,96	-1,85	-2,00	-1,80	-1,72	-1,97	-2,07	-1,57	-1,69	-1,87	-1,21
C. MUUT VÄLILLISET KUST.	1,54	1,88	1,77	1,49	1,20	1,26	1,17	1,41	1,71	1,31	1,31	1,13
1. Suojapuku	0,25	0,44	0,20	0,18	0,14	0,18	0,16	0,14	0,27	0,24	0,15	0,09
2. Koulutusmääräraha	0,89	0,88	0,95	0,81	0,86	0,89	0,77	0,98	1,20	0,92	0,78	0,82
3. Terveydenhuolto	0,22	0,40	0,21	0,38	0,08	0,11	0,04	0,11	0,05	0,05	0,13	0,03
4. Ateriatuki	0,06	0,02	0,23	0,03	0,05	0,02	0,07	0,12	0,04	0,03	0,06	0,00
5. Virkistys- ja sosiaalikulunnukset	0,08	0,12	0,06	0,06	0,05	0,05	0,06	0,04	0,07	0,04	0,05	0,13
6. Muut työvoimakustannukset	0,05	0,02	0,12	0,04	0,01	0,02	0,06	0,01	0,08	0,03	0,15	0,05
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	53,51	60,56	52,86	53,42	51,05	48,92	49,78	49,61	52,62	46,94	50,36	49,05

TAULUKKO 12. KUNTIEN TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN OSUUS TEHDYN TYÖAJAN PALKASTA (%) KUNTAKOON MUKAAN

Tehdyn työajan palkka	Kuntakoko, asukkaita						
	alle 3 000	3 000 - 5 999	6 000 - 9 999	10 000 - 29 999	30 000 - 99 999	ylli 100 000	Koko maa
A. VÄLILISET PALKAT	21,24	21,76	21,83	21,18	22,67	25,15	22,76
1. Lomaraha	4,71	4,96	5,02	4,66	4,85	4,97	4,86
2. Loma-ajan palkat	11,28	11,56	11,73	11,39	11,64	13,63	12,14
3. Lapsen syntymä	0,90	0,75	0,64	0,66	0,87	0,92	0,79
4. Hoitovapaan palkat	0,13	0,21	0,13	0,17	0,17	0,18	0,17
5. Sairausajan palkat	2,75	2,98	3,20	2,95	3,44	3,91	3,35
6. Tapaturma-ajan palkat	0,27	0,26	0,18	0,20	0,24	0,23	0,22
7. Koulutus-ajan palkat	0,57	0,58	0,53	0,55	0,70	0,55	0,58
9. VES/TES-per. vapaan palkat	0,10	0,06	0,02	0,03	0,03	0,04	0,04
8. Päivystysvapaan palkat	0,01	0,03	0,02	0,05	0,03	0,03	0,03
10. Muun vapaan palkat	0,11	0,10	0,05	0,08	0,07	0,17	0,11
11. Palkalliset arkipyhät	0,12	0,15	0,20	0,29	0,41	0,37	0,31
12. Yhteistoiminta, työsuojaus yms.	0,28	0,14	0,11	0,15	0,21	0,14	0,16
B. SOSIAALITURVA	25,71	24,62	25,16	26,85	28,56	35,21	29,21
13. Työnantajan sosiaaliturvamaksu	9,67	9,60	9,69	9,74	9,60	8,83	9,42
14. Eläkevakuutusmaksut	15,82	15,05	15,64	16,58	18,10	19,53	17,48
15. Kuntien maksamat eläkkeet	0,05	0,07	0,15	0,72	1,51	6,42	2,40
18 Muut vakuutusmaksut	2,11	1,71	1,35	1,28	1,24	1,72	1,48
19 Sairasvakuutuksen palautukset	-1,93	-1,81	-1,66	-1,48	-1,89	-1,29	-1,57
C. MUUT VÄLILLISET KUST.	1,62	1,48	1,43	1,38	1,27	1,92	1,54
20. Suojapuku	0,24	0,20	0,18	0,16	0,17	0,42	0,25
22.Koulutusmääräraha	1,05	1,05	1,01	0,91	0,85	0,77	0,89
24. Terveystieteiden huolto	0,03	0,08	0,06	0,07	0,14	0,52	0,22
25. Ateriatuki	0,05	0,05	0,04	0,07	0,02	0,09	0,06
26. Virkistys- ja sosiaalikulut	0,06	0,06	0,05	0,08	0,06	0,10	0,08
30. Muut työvoimakustannukset	0,19	0,05	0,10	0,09	0,02	0,01	0,05
TYÖVOIMAKUSTANNUKSET	48,57	47,86	48,42	49,35	52,50	62,28	53,51

**TAULUKKO 13. VALTION JA KUNTIEN TYÖVOIMAKUSTANNUSTEN RAKENTEEN VERTAILU:
(% PALKKASUMMASTA)**

Työvoimakustannuserä	%:a palkkasummasta		
	Valtio	Kunnat	Kuntainliitot
I. PALKKASUMMA	100	100	100
A. VÄLILLISET PALKAT	21,81	18,53	18,85
1. lomarahaa	4,76	3,96	4,22
2. loma-ajan ja säteilyvapaan palkka	11,49	9,89	10,43
3. lapsen syntymä/hoito	0,33	0,79	0,72
4. sairausajan palkka	2,98	2,91	2,48
5. eri virkavapaudet	1,49	0,47	0,71
6. koulutusajan palkka	0,21	0,15	0,15
7. arkipyhät	0,10	0,25	0,04
8. ay-, yms. toiminta	0,46	0,13	0,09
B. TEHDYN TYÖAJAN PALKKA	78,19	81,46	81,16
II. SOSIAALITURVA	32,81	23,80	25,96
9. sos.turvamaksut	6,14	7,68	8,27
10. LEL-maksut	0,24	0,48	0,04
11. eläkkeet/eläkevakuutusmaksut	27,14	15,71	18,22
12. muu vakuutus	0,57	1,21	0,96
13. sairausvakuutuksen palautukset	-1,28	-1,28	-1,53
III. MUUT TYÖVOIMAKUSTANNUKSET	1,39	1,34	1,53
14. suojapuvut	0,22	0,20	0,15
15. vapaat matkat	0,16	0,00	0,01
16. koulutus	0,68	0,72	0,88
17. työsuojaelu	0,02	0,01	0,01
18. terveydenhoito	0,22	0,18	0,29
19. työpaikkaruokailu	0,05	0,05	0,07
20. virkistys- ja sosiaalitoiminta	0,05	0,06	0,11
21. muut	0,00	0,03	0,02
TYÖVOIMAKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	134,20	125,05	127,49

Kunta/kuntainliitto _____

1.
a) HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN V. 1990:

Hallinnonala	Kuukausipalkkaiset	Tuntipalkkaiset
0. Yleishallinto	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____
siitä opettajat, joilla työpäiviä		
193	_____	_____
191	_____	_____
190	_____	_____
160	_____	_____
määrittelemätön (alle 190)	_____	_____
kokonaistyöaika (252)	_____	_____
5. Kaavoitus ja yleiset työt	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____
8. Muut	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____

b) VEROTTAJALLE TEHDYN ILMOITUKSEN MUKAINEN PALKANSAAJIEN LUKUMÄÄRÄ V. 1990:

	Kuukausipalkkaiset	Tuntipalkkaiset
YHTEENSÄ	_____	_____

Täyttöohje:

Tässä tarkoitetaan kakkia kuntiin ja kuntainliittoihin palvelussuhteessa, eli virka- tai työsuhteessa, olevia henkilöitä (ei siis palkkionsaajia eikä luottamushenkilöitä).

a) Henkilökunnan keskimääräinen lukumäärä vuonna 1990 saadaan laskemalla jokaisen kuukauden viikmeisenä päivänä palveluksessa olleiden (vakinaiset, tilapäiset, väliaikaiset, sijaiset) lukumäärä yhteen jakamalla summa 12:lla. Mukaan otetaan myös palkattomalla virkavapaalla tai työlomalla olleet. Osa-aikaiset, sivuvirkaiset yms. ilmoitetaan kokonaisina henkilöinä. Lukumäärissä otetaan huomioon myös varahenkilöt, työllisyysvaroin palkatut ja suojaotyöntekijät. Kuukausipalkkaisten sarakkeeseen merkitään myös perhepäivähoitajat ja tuntiopettajat. Lukumäärä voidaan laskea myös puolelta vuodelta tai esim. tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuulta (jolloin summa jaetaan 4:llä).

Sivustustoimen hallinnonalalta ilmoitetaan opettajat vuoden 1990 työpäivien lukumäärän mukaan jaoteltuina. Sivustustoimien tuntiopettajien lukumäärä ilmoitetaan määrittelemätön-kohdassa.

b) Tähän merkitään verottajalle tehdyn vuosi-ilmoituksen mukainen palkansaajien lukumäärä v. 1990. Lukumäärien tulee vastata kohdassa 2. ilmoitettuja palkkasummia.

2. MAKSETUT PALKAT YHTEENSÄ V. 1990, mk:

Hallinnonala	Kuukausipalkkaiset	Tuntipalkkaiset
0. Yleishallinto	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____
8. Muut	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____

Täyttöohje: Palkat tarkoittavat ennakonpidätyksen alaista rahapalkkaa (bruttopalkkoja) v. 1990. Niihin luetaan kaikki maksetut palkat, myös luontoisedut verotusarvoon sekä loma-, koulutus- ja sairausajalta maksetut palkat, päivärahojen verollinen osa ym. Tässä ei ilmoiteta kohdan 3. verottomia korvauksia eikä palkkioita sellaisille, jotka eivät ole olleet palvelussuhteessa kuntaan tai kuntainliittoon. Palkkasummien tulisi olla samat kuin verottajalle tehtävässä vuosi-ilmoituksessa ilman palkkionsaajia.

3. MAKSETUT PÄIVÄRAHAT, KILOMETRIKORVAUKSET YM. VEROTTOMAT KORVAUKSET V. 1990, mk:

Hallinnonala	Kuukausipalkkaiset	Tuntipalkkaiset
0. Yleishallinto	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____
8. Muut	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____

Täyttöohje: Tässä ilmoitetaan verottomat kustannusten korvaukset, jotka eivät sisälly kohdan 2. palkkasummaan, esim. maksetut päivärahat, kilometrikorvaukset, muut matkustamiskustannusten korvaukset, majoituskorvaukset ym. Jos verottomia korvauksia maksetaan myös koulutusmäärärahoista eikä niitä voida eritellä tähän, niin ne ilmoitetaan koulutuksen osalta kohdassa 16. Tässä ei ilmoiteta luottamus- henkilöiden korvauksia.

4. VASTIKKEETTOMAT LUONTOISEDUT V. 1990:

Kuukausipalkkaiset

Edunsaajien lukumäärä (lkm) v. 1990 ja etujen verotusarvot yhteensä (mk/v)

Hallinnonala	Asuntoetu		Autoetu		Ravintoetu		Muut edut	
	lkm	mk/v	lkm	mk/v	lkm	mk/v	lkm	mk/v
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistötoimi	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Tuntipalkkaiset

Edunsaajien lukumäärä (lkm) 1990 ja etujen verotusarvot yhteensä (mk/v)

Hallinnonala	Asuntoetu		Autoetu		Ravintoetu		Muut edut	
	lkm	mk/v	lkm	mk/v	lkm	mk/v	lkm	mk/v
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistötoimi	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Täyttöohje:

Ennakkoperintälain (4. pykälä) mukaiset palkkana pidettävät luontoisedut verotusarvoisena. Ilmoitetaan edunsaajien lukumäärä vuonna 1990 eli niiden henkilöiden lukumäärä, jotka ovat saaneet ko. etua vuoden 1990 aikana, ja etujen verotusarvotyhteensä vuonna 1990. Nämä tiedot saadaan esim. verokortin liitteestä.

5. MAKSETUT LOMARAHAT V. 1990 (vain kuukausipalkkaiset):

Hallinnonala	Lomarahaa saaneiden lkm 1990	Lomarahan yhteismäärä, mk/v
0. Yleishallinto	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____
2. Terveydenhuolto	_____	_____
3. Sosiaalitoimi	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____
8. Muut	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____

Täyttöohje: Tämä koskee vain kuukausipalkkaisia. Sisältää myös rahana lomakorvauksen saaneiden lomarahan.

6. MAKSETUT ARKIPYHÄKORVAUKSET V. 1990 (vain tuntipalkkaiset):

Hallinnonala	Arkipyhiltä palkkaa saaneiden lkm 1990	Arkipyhäkorvaukset, mk/v
0. Yleishallinto	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____
2. Terveydenhuolto	_____	_____
3. Sosiaalitoimi	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____
8. Muut	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____

Täyttöohje: Tämä koskee vain tuntipalkkaisia. Vuoden 1990 arkipyhät ovat: uudenvuodenpäivä, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, juhannusaatto, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä ja tapaninpäivä.

7. TYÖNANTAJAN SOSIAALITURVAMAKSU V. 1990 _____ mk
siitä 7. Liike- ja palvelutoiminta _____ mk

8. LEL-VAKUUTUSMAKSU V. 1990 _____ mk

9. MAKSUOSUUS KUNTIEN ELÄKEVAKUUTUKSELLE V. 1990

a) KVTEL _____ mk
b) Ylimääräinen varhaiseläkemaksu _____ mk

10. VALTIOKONTTORILLE MAKSETUT ELÄKEVAKUUTUSMAKSUT V. 1990 _____ mk

11. KUNNAN ELÄKKEET JA HAUTAUSAVUSTUKSET V. 1990 _____ mk

12. MUUT VAKUUTUSMAKSUT YHTEENSÄ V. 1990 _____ mk

Täyttöohje: 7: Ilmoitetaan tilittävä sosiaaliturvamaksu (kansaneläkemaksun ja sairausvakuutusmaksun yhteismäärä) koko kunnan/kuntainliiton tasolla ja kunnissa erikseen hallinnonalalta 7. (liike- ja palvelutoiminta).

8: Tässä ei ilmoiteta palkkionsaajien vakuutusmaksuja.

9: Ilmoitetaan erikseen KVTEL-ennakkomaksu ja ylimääräinen varhaiseläkemaksu.

10: Tämä koskee VEL:n (valtion eläkesäännön) alaisia henkilöryhmiä, esim. joitakin opettajia.

11: Tässä ilmoitetaan kuntien oman eläkesäännön mukaiset (vanhat) eläkkeet ja kunnan työntekijän kuoleman jälkeen omaisille maksetut hautajaisavustukset. Ilmoitetaan maksettu yhteismäärä vuonna 1990. (Tässä ei ilmoiteta sosiaalitoimen toimentulotuen perusteella kunnan asukkaille maksettuja hautausavustuksia.)

12: Tässä ilmoitetaan muut työvoimakustannuksiin luettavat vakuutusmaksut, mm. pakolliset ryhmähenkivakuutusmaksut (taloudellinen tuki), työttömyysvakuutusmaksut ja tapaturmavakuutusmaksut sekä TAE:n piiriin kuuluvien lyhytaikaisessa palvelussuhteessa olevien (esim. teatterissa ja orkesterissa vieraillevien) eläkevakuutusmaksut. Kohta sisältää myös erorahajärjestelmän menot.

13. YHTEISTOIMINTA- JA SUOJELUKUSTANNUKSET:

	Toimintaan osall. lkm	Toimintaan käytetty aika, päiv.	Tältä ajalta maks. palkka, mk/v
Luottamusmiestoiminta	_____	_____	_____
Yhteistyökomiteat	_____	_____	_____
Työsuojelu	_____	_____	_____
Väestönsuojelu	_____	_____	_____
Muut mahdolliset menot	_____ mk		

Täyttöohje:

Tähän merkitään luottamusmiestoimintaan, yhteistyökomiteoiden ja henkilökuntaneuvostojen toimintaan sekä työsuojelu- ja väestönsuojelutoimintaan (tässä tarkoitetaan lakisääteistä kunnan tai kuntainliiton omaan henkilöstöön kohdistuvaa väestönsuojelua) osallistuneiden henkilöiden keskimääräinen lukumäärä vuonna 1990.

Toimintaan käytetty aika voidaan arvioida esim. vuonna 1990 pidettyjen kokousten lukumäärän, keskimääräisen keston ja kokouksiin osallistuneiden lukumäärän avulla. Luottamusmiestoimintaan käytetty aika voidaan arvioida käytämällä aikaa, jonka luottamusmies on vapautettu tehtävistään.

Palkkakustannukset voidaan arvioida toimintaan käytetyn ajan ja keskimääräisten päiväpalkkojen avulla. Palkkakustannuksiin otetaan mukaan työsuojelupäällikön palkka kokonaan ja väestönsuojelupäällikön palkka siltä osin kuin toiminta kohdistuu kunnan/kuntainliiton palveluksessa olevaan omaan henkilöstöön.

Muita mahdollisia menoja ovat kokouspalkkiot, neuvonta- ja valistuskustannukset yms. Tässä ei ilmoiteta työsuojeluun liittyvien laitteiden (esim. suojalaitteiden) hankintaa eikä työsuojelu-, väestönsuojelu- eikä luottamusmieskoulutuksen kustannuksia, jotka ilmoitetaan kohdassa 24.

Esimerkki toimintaan käytetyn ajan arvioimisesta:

-yhteistyökomitean jäsenmäärä: 10 henkilöä

-kokouksia v. 1990: 6 kpl

-kokouksen kesto keskimäärin: 1,5 t

-keskimääräinen työpäivän pituus: 7,5 t

=> toimintaan käytetty aika v. 1990: $10 \times 6 \times 1,5 = 90$ t

$90 / 7,5 = 12$ työpäivää

14. TYÖPAIKKATERVEYDENHUOLTO V. 1990:

TYÖTERVEYSHUOLLON KUSTANNUKSET

YHTEENSÄ V. 1990	_____	mk	
siitä oman työterveysaseman palkat	_____	mk	
sairaanhoito- ym.käyntien lkm	_____		
viimeksi saadut KELAn korvaukset	_____	mk	Vuosi _____
sitä vastaavat kustannukset	_____	mk	

Täyttöohje: Tähän merkitään Kansaneläkelaitokselle tehdyssä työterveyshuollon kustannusten korvaushakemuksessa (lomakkeet n:o SV 98 - SV 106) ilmoitetut työterveydenhuollon kustannukset yhteensä (kohta K) ja erikseen oman työterveysaseman ennakonpidätyksen alaiset palkkakustannukset. Merkitään myös sairaanhoito- ja muiden esim. terveydenhoitohenkilöstön luona käyntien lukumäärä, joka saadaan työterveydenhuollon toimintakertomuksesta. Ellei vuoden 1990 tietoja ole saatavilla, ne arvioidaan aikaisempien vuosien ja toiminnan laajuuden perusteella vuoden 1990 tasolle.

15. HENKILÖKUNNAN VIRKISTYS- JA SOSIAALITOIMINTAAN KÄYTETTY MÄÄRÄRAHA V. 1990

_____mk

Täyttöohje: Ilmoitetaan henkilökunnan liikunta-, loma-, kerho-, harrastus- ym. virkistystoimintaan käytettyjen määrärahojen määrä v. 1990.

16. VIRANHALTIJOIDEN JA TYÖNTEKIJÖIDEN KOULUTUKSEEN KÄYTETTY MÄÄRÄRAHA V. 1990

_____mk

Täyttöohje: Kunnat ilmoittavat Kaupunkiliiton ja Kunnallisliiton henkilöstön koulutusta ja kehittämistä koskevan tiedustelun mukaisen määrärahan. Kuntainliitot ilmoittavat vastaavat määrärahatiedot. (Tässä ei ilmoiteta luottamushenkilökoulutukseen varattua määrärahaa.)

17. KOHTIEN 19, 20 JA 21 POISSAOLOJEN PALKKOJEN OSALTA TYÖNANTAJALLE V. 1990 MAKSETUT SAIRAUSSVAKUUTUSLAIN MUKAISET PALAUTUKSET, mk:

YHTEENSÄ	_____	mk
Äitiysloma	_____	mk
Kohtien 20 ja 21 mukaiset lomat	_____	mk

Täyttöohje: Mikäli äitiyslomien osalta maksettuja palautuksia ei voida erottaa sairauspäivärahoista, niin äitiysrahan ja sairauspäivärahan palautukset ilmoitetaan yhteensä-kohdassa.

18. a) VUOSILOMA (pidennyksineen) V. 1990:

Kuukausipalkkaiset

Hallinnonala	Vuosiloma- päivien lkm	Lomapäiviltä maksettu palkka, mk	Rahana maksetut vuosiloma- korvaukset, mk
0. Yleishallinto	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____
3. Sosiaalitoimi	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____

Tuntipalkkaiset

Hallinnonala	Vuosiloma- päivien lkm	Lomapäiviltä maksettu palkka, mk	Rahana maksetut vuosiloma- korvaukset, mk
0. Yleishallinto	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____
3. Sosiaalitoimi	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____

Lomapäivien
lkm

Lomapäiviltä
maksettu palkka, mk

b) SÄTEILYLOMA

Täyttöohje:

a) Vuosilomapäivien lukumäärä sisältää myös pidennyspäivät, ei kuitenkaan rahana korvattavia päiviä. Mikäli todellisia loma-ajan palkkakustannuksia ei ole saatavana, Tilastokeskus laskee palkat vuosilomapäivien ja keskimääräisen vuosilomapäiväpalkan (kuukausipalkkaisuilla kuukausiansio jaettuna luvulla 25 ja tuntipalkkaisuilla keskituntiansio kerrottuna luvulla 7,65) avulla. Vuonna 1990 maksetut vuosilomakorvaukset ilmoitetaan erikseen. Vuosilomapäivien lukumäärä voidaan laskea kevään 1990 mukaisista lomaoikeuspäivistä. Opettajien osalta tässä ilmoitetaan VES:n mukaiset laskennalliset vuosilomapäivät ja niitä vastaava palkkasumma.

b) Tässä säteilylomalla tarkoitetaan VES:n 58 pykälän ja KKTES:n 49 pykälän mukaisia lomapäiviä ja lomapäivien osalta maksettuja palkkoja.

19. LOMA SYNNYTYKSEN JA LAPSENHOIDON VUOKSI V. 1990 (äitiysloma, isyysloma, vanhempainloma, hoitovapaa):

K u u k a u s i p a l k k a i s e t

Hallinnonala	Äitiyslomat		Isyyslomat	
	lomalla	lom. aj. maks.	lomalla	palkattomien
	olleiden lkm	palkka, mk	olleiden lkm	lomapv. lkm
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Hallinnonala	Vanhempainlomat		Hoitovapaat	
	lomalla	palkattomien	hoitovap.	palkattomien
	olleiden lkm	lomapv. lkm	olleiden lkm	lomapv. lkm
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Tuntipalkkaiset

Hallinnonala	Äitiyslomat		Isyyslomat	
	lomalla	lom. aj. maks.	lomalla	palkattomien
	olleiden lkm	palkka, mk	olleiden lkm	lomapv. lkm
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Hallinnonala	Vanhempainomat		Hoitovapaat	
	lomalla	palkattomien	hoitovap.	palkattomien
	olleiden lkm	lomapv. lkm	olleiden lkm	lomapv. lkm
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Täyttöohje:

Tämä kohta käsittää VES:n 69 pykälässä, KKTES:n 53 pykälässä, TTES:n 27 pykälässä tarkoitetut lomat. Ilmoitetaan erikseen äitiys-, isyys- ja vanhempainlomalla sekä hoitovapaalla vuonna 1990 olleiden lukumäärä, palkkakustannukset ja palkattomien lomapäivien lukumäärä. Palkattomat äitiyslomapäivät merkitään palkattomiin vanhempainlomapäiviin. Äitiyslomien ajalta maksetut palkat voidaan jättää Tilastokeskuksen laskettavaksi, ellei niitä ole muutoin saatavana.

20. SAIRAUSLOMAT:

Kuukausipalkkaiset

Hallinnonala	Sairaus- lomien lkm	Palkallisten täysipalkka	sairauspv. lkm osapalkka	Palkattomien sair.pv. lkm	Sairausajalta maks. palkka, mk
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____	_____
2. Terveystenhoito	_____	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalitoimi	_____	_____	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____	_____

Tuntipalkkaiset

Hallinnonala	Sairaus- lomien lkm	Palkallisten täysipalkka	tuntien lkm osapalkka	Palkattomien tuntien lkm	Sairausajalta maks. palkka, mk
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____	_____
2. Terveystenhoito	_____	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalitoimi	_____	_____	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____	_____

Täyttöohje:

Tässä tarkoitetaan VES:n 66 pykälässä, KKTES:n 51 pykälässä ja TTES:n 25 pykälässä sisältyviä lomia. Jos henkilöllä on useampi kuin yksi loma (yksi jakso) sairauden johdosta, katsotaan kukin loma eri sairaustapaukseksi, ts. yhdeksi sairauslomaksi katsotaan yhdenjaksoinen poissaolo.

Sairauspäivillä tarkoitetaan tässä kuukausipalkkaisilla kalenteripäiviä. Tuntipalkkaisilla ilmoitetaan poissaolotunnit. Palkattomat sairauspäivät/-tunnit sekä täyttä palkkaa ja osapalkkaa saaneiden sairauspäivät/-tunnit ilmoitetaan erikseen. Mikäli sairauspäivien lukumäärätietoa ei ole valmiina saatavana koko vuodelta 1990, ne voidaan kerätä esim. syyskuun 1990 ja helmikuun 1991 väliseltä ajalta ja korottaa vuositasolle kertomalla kahdella.

Mikäli sairausajalta maksettuja palkkoja ei ole valmiina saatavana, Tilastokeskus laskee ne keskimääräisten palkkojen avulla.

Tässä ilmoitetaan myös tartuntatautilain mukaiset poissaolot ja määräaikaiset työkyvyttömyyseläkkeet.

21. TYÖTAPATURMISTA, AMMATTITAUDEISTA YMS. JOHTUVAT POISSAOLOT:

Kuukausipalkkaiset

Hallinnonala	Sairaus- lomien lkm	Palkallisten sairauspv. lkm täysipalkka osapalkka	Palkattomien sair.pv. lkm	Sairausajalta maks. palkka, mk
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveysthuolto	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalitoimi	_____	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yl. työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palv.toiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Tuntipalkkaiset

Hallinnonala	Sairaus- lomien lkm	Palkallisten tuntien lkm täysipalkka osapalkka	Palkattomien tuntien lkm	Sairausajalta maks. palkka, mk
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveysthuolto	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalitoimi	_____	_____	_____	_____
4. Sivistystoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yl. työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palv.toiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Täyttöohje:

Tässä tarkoitetaan tapaturmavakuutuslain mukaisia työtaturmia ja ammattitaueteja sekä työtehtäviä hoidettaessa kohdatusta väkivallasta aiheutunutta työkyvyttömyyttä (VES 67 pykälä, KKTES 52 pykälä, TTES 26 pykälä). Jos henkilöllä on useampi kuin yksi loma (yksi jakso) sairauden johdosta, katsotaan kukin loma eri sairaustapaukseksi, ts. yhdeksi sairauslomaksi katsotaan yhdenjaksoinen poissaolo.

Sairauspäivillä tarkoitetaan tässä kuukausipalkkaisilla kalenteripäiviä. Tuntipalkkaisilla ilmoitetaan poissaolotunnit. Palkattomat sairauspäivät/-tunnit sekä täyttä palkkaa ja osapalkkaa saaneiden sairauspäivät/-tunnit ilmoitetaan erikseen. Mikäli sairauspäivien lukumäärätietoa ei ole valmiina saatavana koko vuodelta 1990, ne voidaan kerätä esim. syyskuun 1990 ja helmikuun 1991 väliseltä ajalta ja korottaa vuositasolle kertomalla kahdella.

Mikäli sairausajalta maksettuja palkkoja ei ole valmiina saatavana, Tilastokeskus laskee ne keskimääräisten palkkojen avulla

22. POISSAOLOT ERITYISESTÄ SYYSTÄ:

a) TILAPÄINEN HOITOVAPAA (äkillisesti sairastuneen alle 10-vuotiaan lapsen hoito):

K u u k a u s i p a l k k a i s e t

Hallinnonala	Poissaolojen lkm	Palkallisten poissaolo- päivien lkm	Palkattomien poissaolo- päivien lkm	Poissaololta maksettu palkka, mk
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

T u n t i p a l k k a i s e t

Hallinnonala	Poissaolojen lkm	Palkallisten poissaolo- tuntien lkm	Palkattomien poissaolo- tuntien lkm	Poissaololta maksettu palkka, mk
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

b) MUUT VES:n ja TES:n MUKAISET POISSAOLOT:

Kuukausipalkkaiset

	Poissaolojen lkm	Palkallisten poissaolo- päivien lkm	Palkattomien poissaolo- päivien lkm	Poissaololta maksettu. palkka, mk
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Tuntipalkkaiset

	Poissaolojen lkm	Palkallisten poissaolo- tuntien lkm	Palkattomien poissaolo- tuntien lkm	Poissaololta maksettu palkka, mk
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

c) VARUSMIES- TAI SIVIILIPALVELU:

Kuukausipalkkaiset

	Palvelukseen osall. lkm	Poissaolo- päivien lkm
YHTEENSÄ	_____	_____

Tuntipalkkaiset

	Palvelukseen osall. lkm	Poissaolo- tuntien lkm
YHTEENSÄ	_____	_____

Täytohje:

Virkaehtosopimuksen (VES 71 pykälä) ja työehtosopimusten (KKTES 54 pykälä ja TTES 21 pykälä) mukaiset virkavapaudet ja työlomat.

a) Tässä tarkoitetaan viranhaltijan ja työntekijän äkillisesti sairastuneen alle 10-vuotiaan lapsensa tai muun hänen kodissaan pysyvästi asuvan alle 10-vuotiaan lapsen tai vammaisen lapsensa hoidon järjestämistä tai hoitoa enintään neljäksi työpäiväksi.

b) Tässä tarkoitetaan viranhaltijan ja työntekijän 50- ja 60-vuotispäivää, omaa vihkipäivää ja lähioma-isen (aviopuoliso, vanhemmat, aviopuolison vanhemmat, lapset, veljet ja sisaret) hautajaispäivää sekä kutsuntapäivää ja reservin kertausharjoitusta.

Tässä ilmoitetaan kuukausipalkkaisilla kokonaiset kalenteripäivät ja tuntipalkkaisilla poissaolotunnit. Mikäli poissaolopäivien/-tuntien määrää (kohdat a ja b) ei ole valmiina vuodelta 1990 saatavana, ne voidaan erikseen kerätä esim. syyskuulta 1990 - helmikuulta 1991 ja korottaa vuositasolle kertomalla kahdella. Reserviläiskorvaus tai sitä vastaava työnantajan saama korvaus on vähennettävä kustannuksista. Mikäli palkkakustannuksia ei ole muutoin saatavana, Tilastokeskus laskee ne keskimääräisten palkkojen avulla.

23. MUUT LOMAT JA TYÖSTÄ POISSAOLOT:

a) PÄIVYSTYSVAPAAAT:

Kuukausipalkkaiset

	Poissaolojen lkm	Palkallisten työpv. lkm	Palkattomien työpv.lkm	Poissaololta maks. palkka, mk
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Tuntipalkkaiset

	Poissaolojen lkm	Palkallisten tuntien lkm	Palkattomien tuntien lkm	Poissaololta maks. palkka, mk
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

b) MUUT LOMAT JA TYÖSTÄ POISSAOLOT:

Kuukausipalkkaiset

	Poissaolojen lkm	Palkallisten työpv. lkm	Palkattomien työpv. lkm	Poissaololta maks. palkka, mk
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Tuntipalkkaiset

	Poissaolojen lkm	Palkallisten tuntien lkm	Palkattomien tuntien lkm	Poissaololta maks. palkka, mk
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Täyttöohje:

Tässä ilmoitetaan kuukausipalkkaisten osalta vähintään työpäivän mittaiset poissaolot, tuntipalkkaisten osalta kaikki. Merkitään erikseen sekä palkalliset että palkattomat poissaolot. Näitä ovat a) päivystysvapaat (mm. lääkärin aktiivivapaat) ja b) muuttopäivävapaat, yksityisasiat, virkistystoimintaan osallistuminen ja muut vastaavat poissaolot. Ylityövapaita ei ilmoiteta.

Mikäli tietoja ei ole valmiina saatavana koko vuodelta 1990, poissaolot voidaan kerätä esim. syyskuun 1990 ja helmikuun 1991 väliseltä ajalta ja korottaa vuositasolle kertomalla kahdella. Palkkakustannukset Tilastokeskus voi laskea keskimääräisten palkkojen avulla.

24. PALKKAKUSTANNUKSET KOULUTUKSESSA OLOSTA JA OPISKELUSTA:

a) HENKILÖSTÖKOULUTUS:

Hallinnonala	Koulutuksessa olleiden lkm	Käytettyjen koul.päiv. lkm		Koulutuspäiviltä maks.palkka, mk
		palkalliset	palkattomat	
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

b) TYÖMARKKINAKOULUTUS:

Hallinnonala	Koulutuksessa olleiden lkm	Käytettyjen koul.päiv. lkm		Koulutuspäiviltä maks.palkka, mk
		palkalliset	palkattomat	
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

c) OMAEHTOINEN OPISKELU:

Hallinnonala	Opintovap. olleiden lkm	Käytettyjen työpäivien lkm		Op.vap.päiviltä maks.palkka, mk
		palkalliset	palkattomat	
0. Yleishallinto	_____	_____	_____	_____
1. Järjestystoimi	_____	_____	_____	_____
2. Terveystoimi	_____	_____	_____	_____
3. Sosiaalityö	_____	_____	_____	_____
4. Sivustustoimi	_____	_____	_____	_____
5. Kaavoitus- ja yleiset työt	_____	_____	_____	_____
6. Kiinteistöt	_____	_____	_____	_____
7. Liike- ja palvelutoiminta	_____	_____	_____	_____
8. Muut	_____	_____	_____	_____
YHTEENSÄ	_____	_____	_____	_____

Täyttöohje:

Vaikka henkilö olisi ollut vuonna 1990 useamman kerran koulutettavana, henkilölukuun hänet luetaan vain kerran. Samoin menetellään, jos hän on ollut opintovapaalla opiskelua varten useammin kuin kerran.

a) Henkilöstökoulutuksella tarkoitetaan työnantajan toimesta järjestettyä tai hankittua koulutusta. Se voi olla ammatillista peruskoulutusta tai lisäkoulutusta. Tähän luetaan myös työsuojelukoulutus ja väestönsuojelukoulutus.

b) Tähän merkitään työmarkkinakoulutuksesta aiheutuvia palkkakustannuksia.

c) Opintovapaalla tarkoitetaan opintovapaalain mukaista ja muuta omaehtoista opiskelua.

Mikäli koulutukseen käytettyjen päivien lukumäärää ei ole valmiina saatavana, se voidaan kerätä esim. syyskuun 1990 ja helmikuun 1991 väliseltä ajalta (tai joltakin muulta tyypilliseltä puolen vuoden jaksolta) ja korottaa näin saatu määrä vuositasolle kertomalla kahdella. Ellei palkkakustannuksia ole muutoin saatavana, Tilastokeskus laskee ne keskimääräisten päiväpalkkojen avulla.

25. MUUT TYÖVOIMAKUSTANNUKSET V. 1990 (eritellen):

	Henkilöiden lkm	Kustannukset, mk/v
Suojapuvut, työvaatteet	_____	_____
Henkilökunta-alennukset	_____	_____
Työnantajan ateriatuki	_____	_____
Vapaat työmatkat	_____	_____
Käyttö- ja pääomameno virkistys- toimintaan yms. varatuista tiloista	_____	_____
Varhaiskuntoutus	_____	_____
Työnantajan järjestämä lastenhoito	_____	_____
Muut, mitkä:		
_____		_____
_____		_____
_____		_____
_____		_____

MUUT TIEDOT

Kunnan saamat työllistämistuet v. 1990 _____mk/v

Täyttöohje: Ilmoitetaan eritellen esim. suojapuvuista ja työvaatteista aiheutuvat kustannukset, henkilökunta-alennukset, vapaat työmatkat yms. henkilökuntaetuudet, jotka eivät sisälly edellä lueteltuihin kustannuksiin, mikäli näistä on saatavissa tietoa ja mikäli kunta/kuntainliitto katsoo ne aiheelliseksi ilmoittaa.

HUOMAUTUKSIA: _____

VASTAAJAN/YHTEYSHENKILÖN NIMI: _____

PUHELINNUMERO: _____

OSOITE: _____

YHTEYDENOTOT: Tutkimukseen liittyviin tiedusteluihin vastaavat Kunnallisessa työmarkkinalaitoksessa tutkimuspäällikkö Pekka Hemmilä, puh. (90-) 771 2539 tutkija Leena Haanpää, puh. (90-) 771 2541 sekä Tilasto-keskuksessa Jarmo Hyrkkö, puh. (90-) 1734 3473 ja Pekka Haapala, puh.(90-) 1734 3493.

Haanpää

25.2.1991

1 (2)

Kunnan- ja liittohallituksille

KUNTASEKTORIN TYÖVOIMAKUSTANNUKSIA KOSKEVA TUTKIMUS VUODELTA 1990

Kunnallinen työmarkkinalaitos ja Tilastokeskus ovat tehneet tutkimusyhteistyösopimuksen kuntasektorin työvoimakustannusten selvittämiseksi. Tämä tutkimus koskee vuotta 1990. Selvitys on tarkoitettu uusien viiden vuoden välein.

Tutkimuksesta on kerrottu alustavasti työmarkkinalaitoksen yleiskirjeissä B 9/1990 ja B 15/1990.

Tutkimus on tarpeen sopimusmuutosten aiheuttamien työvoimakustannusten selvittämisessä nykyistä tarkemmin. Myös Suomen solmimat kansainväliset sopimukset edellyttävät kaikkien työvoimakustannusten selvittämistä ja tilastointia. Kuntasektori on Suomessa ainoa, jossa selvitystä ei tähän mennessä ole tehty.

Tämän yleiskirjeen liitteenä on tiedustelulomake, joka (tai vastaava aikaisemmin, 17.9.1990, lähetytty lomake) pyydetään palauttamaan 15.4.1991 mennessä osoitteella:

Tilastokeskus
Palkkatilastotoimisto/
Pekka Haapala
PL 770
00101 Helsinki

Toivomme, että kukin kunta ja kuntainliitto palauttaa ainoastaan yhden lomakkeen, vaikka tietojen keruu olisikin hajautettu hallintokuntiin. Samoin mikäli poissaolotietojen keräämisessä on käytetty erillisiä lomakkeita, tiedot pyydetään siirtämään varsinaiselle vastauslomakkeelle.

91B002LH. YK/BK

Toimipaikka
Toinen linja 14
00530 HELSINKI

Puhelin
Telefon
(90) 7711

Telekopiointi
Telekopiering
(90) 701 2239

Tjänsteställe
Andra linjen 14
00530 HELSINGFORS

Haanpää

25.2.1991

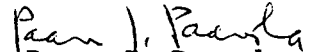
2

Tiedusteluun vastanneiden kuntien ja kuntainliittojen on mahdollisuus saada palautetta tiedustelun tuloksista ja verrata omia työvoimakustannuksiaan kuntasektorin keskimääräisiin. Tuloksia voidaan näin hyödyntää kuntien ja kuntainliittojen taloussuunnittelussa.

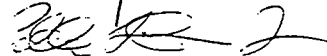
Tutkimukseen liittyviin tiedusteluihin vastaavat Kunnallisessa työmarkkinalaitoksessa tutkimuspäällikkö Pekka Hemmilä, puh. (90) 771 2539 ja tutkija Leena Haanpää, puh. (90) 771 2541 sekä Tilastokeskuksessa Jarmo Hyrkkö, puh. (90) 1734 3473 ja Pekka Haapala, puh. (90) 1734 3493.

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

Johtaja

Paavo J. Paavola

Tutkimuspäällikkö

Pekka Hemmilä

LIITE

Tiedustelulomake

Kuntasektorin työvoimakustannukset

Labour Costs in Local Government
1990

Julkaisussa selvitetään kuntasektorin työvoimakustannuksia vuonna 1990. Tutkimus on ensimmäinen koko kuntasektorin työvoimakustannuksia koskeva selvitys Suomessa. Tutkimus on toteutettu Tilastokeskuksen ja Kunnallisen työmarkkina-laitoksen yhteistyönä.

Julkaisujen myynti:

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
(90) 17 341

Försäljning:

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
(90) 17 341

Hinta - Pris

100 mk

ISSN 0355-2071
ISBN 951-47-6010-7